

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc (PHY. SCI) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERIC ELECTIVE PAPER

MATHEMATICS FOR ECONOMICS AND FINANCE

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Solve the system of equations సమీకరణాల వ్యవస్థను సాధించండి $3x+2y=1$, $-2x+y=2$.
- b The demand and supply functions of a good are given by $P = Q_d + 125$, $2P = 3Q_p + 30$. Determine the equilibrium price.
 వస్తువు యొక్క డిమాండ్ మరియు సరఫరా ప్రమేయాలు $P = Q_d + 125$, $2P = 3Q_p + 30$ ద్వారా అందించబడతాయి.
 సమతౌల్య ధరను నిర్ణయించండి.
- c Solve $2x^2 - 11x + 12 = 0$ by Factorization method.
 కారణంకాల పద్ధతి ద్వారా $2x^2 - 11x + 12 = 0$ ని సాధించండి.
- d The fixed cost of producing a good 8, and the variable costs are $3+5Q$ per unit. Find expressions for total cost.
 వస్తువుని ఉత్పత్తి చేయడానికి స్థిర వ్యయం 8 మరియు వేరియబుల్ ఖర్చులు ఒక్కో యూనిట్ కు $3+5Q$ అయితే మొత్తం ఖర్చు కోసం వ్యక్తీకరణలను కనుగొనండి.
- e Find the value of x satisfying $\log_a x = 3 \log_a 2 + \log_a 20 - \log_a 1.6$.
 $\log_a x = 3 \log_a 2 + \log_a 20 - \log_a 1.6$ ను సంతృప్తిపరచే x విలువను కనుగొనండి.
- f A credit card company charges interest at 2% per month. What is the annualequivalent rate correct to two decimal places?
 క్రెడిట్ కార్డ్ కంపెనీ నెలకు 2% వడ్డీని వసూలు చేస్తుంది. రెండు దశాంశస్థానాల వరకు వార్షిక సమాన వడ్డీ రేటు ఎంత?
- g The equilibrium prices P_1, P_2 for two goods satisfy the equations $4P_1 - 3P_2 = 11$, $6P_1 + 7P_2 = 8$. Express these equations in matrix form. Hence, by inverting the matrix, solve for P_1, P_2 .
 రెండువస్తువులసమతౌల్యధరలు P_1, P_2 సమీకరణాలు $4P_1 - 3P_2 = 11$, $6P_1 + 7P_2 = 8$. ఈ సమీకరణాలను మాత్రిక రూపంలో రాయండి. అంతేకాకుండా, మాత్రిక విలోమం తీసుకుని P_1, P_2 విలువలను కనుగొనండి
- h Evaluate the determinant of $\begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 3 & 1 & 2 \\ 1 & 4 & 3 \end{bmatrix}$.
 $\begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 3 & 1 & 2 \\ 1 & 4 & 3 \end{bmatrix}$ మాత్రిక నిర్ధారకం కనుగొనండి.
- I Find (i) $|A|$; (ii) the cofactor matrix of A of the matrix $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 & 3 \\ 4 & 5 & 2 \\ 7 & 7 & 1 \end{bmatrix}$.
 (i) $|A|$ (ii) $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 & 3 \\ 4 & 5 & 2 \\ 7 & 7 & 1 \end{bmatrix}$ యొక్క సహా గుణావయవ మాత్రికలను కనుగొనండి.
- J Solve the following linear difference equations $X_t = -0.5X_{t-1} + 0.25$, where $X_0 = 0.5$, comment on stability.
 $X_t = -0.5X_{t-1} + 0.25$, ఇక్కడ $X_0 = 0.5$ సరళ వ్యత్యాస సమీకరణంను సాధించండి. స్థిరత్వంపై వ్యాఖ్యానం చేయండి.
- K Evaluate X_{10} for $X_t = -3X_{t-1} + 5$, where $X_0 = 2$.
 $X_t = -3X_{t-1} + 5$ కోసం X_{10} ని గణించండి, ఇక్కడ $X_0 = 2$.
- l Solve the difference equations $X_t = X_{t-1} + 3$; $X_0 = 0$.
 ఇచ్చిన వ్యత్యాస సమీకరణ సుసాధించండి $X_t = X_{t-1} + 3$; $X_0 = 0$.

SECTION - B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a If fixed costs are 18, variable costs per unit are 4, and the demand function is $P = 24 - 2Q$ obtain an expression for the profit function π in terms of Q .
 (i) For what values of Q does the firm break is even?
 (ii) What is the maximum profit.

(Contd.....)

డిమాండ్ ఫంక్షన్ $P = 24 - 2Q$ సకుఒకయూనిటుసకుస్థిరవ్యయం 18, చరవ్యయం 4 అయితే లాభప్రమేయాన్ని Q లో వ్యక్తపర్చండి.

- ఫిర్మన ప్రోజెక్ట్-ఇవెన్వాయింట్ ను చేరుకునే Q విలువలు ఎలాంటి ఉంటాయి?
- గరిష్ట లాభం ఎంత?

OR

- b The demand and supply equations for good are given by $2P = -Q_d + 125$, $8P = Q_s + 45$, where P , Q_d , Q_s denotes that price, quantity demanded and quantity supplied respectively. Determine equilibrium price and equilibrium quantity.
వస్తువుకు డిమాండ్ మరియు సరఫరా సమీకరణాలు $2P = -Q_d + 125$, $8P = Q_s + 45$ ద్వారా ఇవ్వబడ్డాయి, ఇక్కడ P , Q_d , Q_s వరుసగా ధర, డిమాండ్ పరిమాణం మరియు సరఫరా చేయబడిన పరిమాణాన్ని సూచిస్తుంది. సమతౌల్య ధర మరియు పరిమాణాన్ని నిర్ణయించండి. x

- 3 a Show that the production function $Q = K^2 + 3KL$, is homogeneous and comment on its returns to scale.
ఉత్పత్తి ప్రమేయం $Q = K^2 + 3KL$, సజాతీయంగా ఉందని చూపండి మరియు స్కేల్ లో దాని రాబడిపై వ్యాఖ్యానించండి.

OR

- b The fixed costs of producing a good are 8, and the variable costs are $3 + 5Q$ per unit. Find expressions for total cost $T C$ and average cost AC . Evaluate $T C$ and AC when $Q = 10$. Sketch the graph of AC as a function of Q .
ఒక వస్తువును ఉత్పత్తి చేయడానికి స్థిరవ్యయాలు 8 మరియు వేరియబుల్ వ్యయాలు యూనిట్కు $3 + 5Q$. మొత్తం ధర (TC) మరియు సగటు ధర (AC) కోసం వ్యక్తీకరణలను కనుగొనండి. $Q = 10$ అయినప్పుడు TC మరియు AC లను కనుగొని Q ని AC లో ప్రమేయంగా గ్రాఫ్ ను గీయండి.

- 4 a The demand and supply equations for a good are given by $P + 4Q_d = 70$ and $P - Q_s = 5$. Determine the equilibrium price and quantity.
ఒక వస్తువుకు డిమాండ్ మరియు సరఫరా సమీకరణాలు $P + 4Q_d = 70$ మరియు $P - Q_s = 5$ ద్వారా ఇవ్వబడ్డాయి. సమతౌల్య ధర మరియు పరిమాణాన్ని నిర్ణయించండి.

OR

- b Solve the system of simultaneous equations $x - 3y - 2z = 5$, $4x + y + 2z = 116$, $6y + 5z = 47$.
 $x - 3y - 2z = 5$, $4x + y + 2z = 116$, $6y + 5z = 47$ మూడు ఏక కాల సమీకరణాల వ్యవస్థను సాధించండి.

- 5 a A bank customer borrows \$15,000. Interest is 9.6% per annum on the outstanding balance. The customer can afford to repay at most \$400 each month.
1. How long will it take to repay the loan?
2. How much does the customer owe after 1 year?
ఒక బ్యాంక్ కస్టమర్ \$15,000 రుణం తీసుకుంటాడు. బకాయి ఉన్న వాటిపై సంవత్సరానికి 9.6% వడ్డీ సంతృప్తం. కస్టమర్ ప్రతి నెల గరిష్టంగా \$400 తిరిగి చెల్లించగలరు.

1. రుణాన్ని తిరిగి చెల్లించడానికి ఎంత సమయం పడుతుంది?

2. 1 సంవత్సరం తర్వాత కస్టమర్ ఎంత బాకీ ఉన్నారు?

OR

- b For the first order linear difference equation $X_t = aX_{t-1} + b$ ($a \neq 1$) show that the solution is $X_t = Aa^t + \frac{b}{1-a}$, where A is a constant (independent of time t).
మొదటి పరిమాణ సరళ వ్యత్యాస సమీకరణం $X_t = aX_{t-1} + b$ ($a \neq 1$) యొక్క సాధన $X_t = Aa^t + \frac{b}{1-a}$, ఇక్కడ A స్థిరాంకం అని చూపండి.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc (PHY. SCI) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERAL ELECTIVE
RENEWAL ENERGY AND ENERGY HARVESTING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 = 32 Marks)1 **Answer any EIGHT questions**

- a Explain briefly about non-renewable energy sources.
పునరుద్ధరించలేని శక్తివనరులను గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి.
- b What are the advantages and disadvantages of conventional power plants.
సంప్రదాయ విద్యుత్పాల్లంట్ల ప్రయోజనాలు మరియు అ ప్రయోజనాలను పేర్కొనండి ?
- c What are the applications of solar energy. సౌరశక్తి యొక్క అనువర్తనాలను వ్రాయండి.
- d What factors influence solar radiation on a tilted surface.
వంపుతిరిగిన ఉపరితలంపై సౌర వికిరణాన్ని ఏకారకాలు ప్రభావితం చేస్తాయి.
- e Explain about Solar drying. సోలార్ డయింగ్ వివరించండి
- f Explain the photovoltaic energy conversion. ఫోటోవోల్టాయిక్ శక్తి మార్పిడిని వివరించండి.
- g What are the performance characteristics of wind turbines. గాలి టర్బైన్ల పని తీరు లక్షణాలు ఏమిటి.
- h What are the different types of biogas digesters. బయోగ్యాస్ డైజెస్టర్లలో వివిధ రకాలు ఏమిటి.
- i Write are the difference between CNG and LPG. CNG మరియు LPG మధ్య తేడాలను వ్రాయండి
- j What are the most favourable sites for installing wind turbines.
గాలిటర్బైన్లను వ్యవస్థాపించడానికి అత్యంత అనుకూలమైన ప్రాంతాలు ఏమిటి.
- k What is Tidal energy. How is the Tidal energy converted into electricity.
టైడల్ ఎనర్జీ అంటే ఏమిటి? టైడల్ ఎనర్జీ విద్యుత్తుగా ఎలా మార్చబడుతుంది
- l Explain briefly about mini-hydel power plant. మినీ-హైడల్ పవర్ ప్లాంట్ల గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి ?

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 a Explain the main components of a thermal power plant.
బ్లాక్ రేఖా చిత్రంతో థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్ యొక్క ప్రధాన భాగాలను వివరించండి.
- OR**
- b Define the solar constant.Explain an instrument used to measure solar radiation.
సౌర స్థిరాంకాన్ని నిర్వచించండి. సౌర వికిరణాన్ని కొలవడానికి ఉపయోగించే పరికరాన్ని వివరించండి.
- 3 a Explain the working principle of flat plate solar collectors, and discuss their advantages and limitations in solar energy applications.
ఫ్లాట్ ప్లేట్ సోలార్ కలెక్టర్ల పని సూత్రాన్ని వివరించండి. సౌర శక్తి అనువర్తనాల్లో వాటి ప్రయోజనాలు మరియు పరిమితులను చర్చించండి.
- OR**
- b Differentiate between sensible heat storage, latent heat storage, and stratified storage methods.
సరైన ఉష్ణ నిల్వ, గుప్త ఉష్ణ నిల్వ మరియు స్తరీకరించిన నిల్వ పద్ధతుల మధ్య తేడాను గుర్తించండి.
- 4 a What is wind energy? Explain briefly about the horizontal and vertical windmills.
పవన శక్తి అంటే ఏమిటి? క్షితిజ సమాంతర మరియు నిలువు గాలి మరల గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి.
- OR**
- b What is Biomass energy? Explain the principles of bio-conversion involved in converting biomass into energy.
బయోమాస్ ఎనర్జీ అంటే ఏమిటి? బయోమాస్ ని శక్తిగా మార్చడంలో ఉన్న బయో-మార్పిడి సూత్రాలను వివరించండి.
- 5 a What is geothermal energy? Explain different types of geothermal power plants.
భూ ఉష్ణ శక్తి అంటే ఏమిటి? వివిధ రకాల జియో థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్ల ను వివరించండి.
- OR**
- b What is ocean thermal energy conversion (OTEC)? Explain different types of OTEC power plants.
సముద్ర ఉష్ణ శక్తి మార్పిడి (OTEC) అంటే ఏమిటి? వివిధ రకాల OTEC పవర్ ప్లాంట్ల ను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc (LIFE SCI) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERIC ELECTIVE
WATER RESOURCE MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions ఏవైనా ఎనిమిది ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి

- a Water Resources నీటి వనరులు
- b Precipitation అవపాతం
- c Conservation of water నీటి సంరక్షణ
- d Recharge pit రీఛార్జ్ పిట్
- e Bore wells బోరు బావులు
- f Rain water harvesting వర్షపు నీటి సంరక్షణ
- g Check dams చెక్ డ్యాములు
- h Percolation tanks పెర్కోలేషన్ ట్యాంకులు
- i Water shed వాటర్ షెడ్
- j Irrigation tanks నీటిపారుదల ట్యాంకులు
- k Mission Bhagiratha మిషన్ భగీరథ
- l Restoration of Water నీటి పునరుద్ధరణ

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి

- 2 a Explain the Hydrological cycle? నీటి వలయాన్ని వివరించండి

OR

- b Write an essay on different types of water resources and their importance?
-
- వివిధ రకాల నీటి వనరులు మరియు వాటి ప్రాముఖ్యతపై ఒక వ్యాసం రాయండి

- 3 a Explain the methods of Roof top Rain harvesting in Urban areas?
-
- పట్టణ ప్రాంతాల్లో రూఫ్ టాప్ రెయిన్ హార్వెస్టింగ్ పద్ధతులను వివరించండి

OR

- b Discuss the overuse of surface and ground water and their control measures?
-
- ఉపరితల మరియు భూగర్భ జలాల మితిమీరిన వినియోగం మరియు వాటి నియంత్రణ చర్యల గురించి చర్చించండి

- 4 a What is pollution? Explain water pollution? కాలుష్యం అంటే ఏమిటి? నీటి కాలుష్యాన్ని వివరించండి?

OR

- b Explain the water shed and their management? వాటర్ షెడ్ మరియు వాటి నిర్వహణను వివరించండి?

- 5 a Discuss about the water grid project Mission Bhagiratha?
-
- వాటర్ గ్రిడ్ ప్రాజెక్ట్ మిషన్ భగీరథ గురించి చర్చించండి

OR

- b Discuss about the project of minor irrigation tanks Mission Kakatiya?
-
- మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంకుల ప్రాజెక్ట్ మిషన్ కాకతీయ గురించి చర్చించండి

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B. A/B. A(L) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERAL ELECTIVE
TELANGANA ECONOMY

Time: 3 Hours]

[MAX. MARKS:80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

I Answer any FIVE of the following questions

a) GSDP	GSDP
b) Per Capita Income	తలసరి ఆదాయం
c) Density of Population	జన సాంద్రత
d) Source of Agricultural Finance	వ్యవసాయ పరపతి మార్గం
e) Telangana irrigation Policies	తెలంగాణ నీటిపారుదల విధానాలు
f) TS - i PASS	TS - i PASS
g) Progress of Transport	రవాణ రంగ అభివృద్ధి
h) Sex Ratio	లింగ నిష్పత్తి

SECTION - B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL the questions**

- 2 a) Examine the growth of different sectors in Telangana State
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వివిధ రంగాల అభివృద్ధిని పరిశీలించండి

OR

- b) Explain trends in Gross State Domestic Product in Telangana
తెలంగాణలో రాష్ట్ర స్థూల దేశీయోత్పత్తి పోకడలను తెలపండి.

- 3 a) Describe the demographic features of Telangana State
తెలంగాణ జనాభా లక్షణాలను (Demographic Features) వివరించండి.

OR

- b) Explain the causes of unemployment and remedial measures in Telangana State.
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ కారణాలను మరియు నిరుద్యోగ నివారణ చర్యలను తెలుపండి.

- 4 a) Write about importance of agriculture credit and explain present status in Telangana.
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పరపతి ప్రాముఖ్యతను వ్రాస్తూ, ప్రస్తుత స్థితిని వివరించండి.

OR

- b) Write an essay on “ Agriculture Marketing- Institutional Support” in Telangana State
వ్యవసాయ మార్కెట్-సంస్థాగత మద్దతు అనే అంశం పై ఒక వ్యాసం వ్రాయండి.

- 5 a) Describe the role of infrastructure in Telangana State development.
తెలంగాణ రాష్ట్ర అభివృద్ధిలో వ్యవస్థాపన సౌకర్యాల పాత్రను వివరించండి.

OR

- b) Explain the Industrial Development in Telangana State.
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని వివరించండి.

- 6 a) Examine the policies and programs initiated to promote growth of service sector in Telangana.
సేవా రంగాన్ని ప్రోత్సహించడానికి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చేపట్టిన కార్యక్రమాలను మరియు విధానాలను పరిశీలించండి.

OR

- b) Describe the importance of Tourism in Telangana State economic development.
తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధిలో పర్యాటక రంగ ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF ARTS/SOCIAL SCIENCE
B.A/B.A (L) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024

تلنگانہ معیشت
GENERIC ELECTIVE PAPER

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part I

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- (b) فی کس آمدنی Per Capita Income   GSDP   GSDP (a)-I
 (c) کثافت آبادی Density of Population
 (d) زرعی مالیہ کے ذرائع Source of Agricultural Finance
 (e) تلنگانہ میں آب پاشی کے منصوبے Telangana irrigation Policies
 (f) TS - i PASS   TS-iPASS
 (g) حمل و نقل (ٹرانسپورٹ) کی ترقی Progress of Transport
 (h) جنسی تناسب Sex Ratio

Part II

(Marks: 5 × 12 = 60)

درج ذیل سے تمام سوالات کے جوابات تفصیل سے لکھیے۔

(a) 2 ریاست تلنگانہ میں مختلف شعبوں کی ترقی کا جائزہ لیجیے۔

Examine the growth of different sectors in Telangana State

(b)

(b) تلنگانہ میں (مجموعی) ریاستی گھریلو پیداوار کے رجحانات کی وضاحت کریں۔

Explain trends in Gross State Domestic Product in Telangana

(a) 3 ریاست تلنگانہ کی آبادیاتی خصوصیات بیان کیجیے۔

Describe the demographic features of Telangana State

(b)

(b) ریاست تلنگانہ میں بے روزگاری کی وجوہات اور تدارک کے اقدامات بیان کریں۔

Explain the causes of unemployment and remedial measures in Telangana State.

(a) 4 زرعی قرض کی اہمیت کے بارے میں لکھیے۔ اور تلنگانہ میں موجود زرعی قرضوں کی صورتحال کی وضاحت کریں

Write about importance of agriculture credit and explain present status in Telangana

(b)

(b) ریاست تلنگانہ میں "اگر لکچرل مارکنگ - انسٹی ٹیوشنل سپورٹ" پر ایک مضمون لکھیے۔

Write an essay on "Agriculture Marketing- Institutional Support" in Telangana State.

(a) 5 ریاست تلنگانہ کی ترقی میں بنیادی ڈھانچے کے کردار کی وضاحت کیجیے۔

Describe the role of infrastructure in Telangana State development.

(b)

(b) ریاست تلنگانہ میں صنعتی ترقی کو وضاحت سے لکھیے۔

Explain the Industrial Development in Telangana State

(a) 6 ریاست تلنگانہ میں خدمات کے شعبے کی ترقی کو فروغ دینے کے لیے شروع کی گئی پالیسیوں اور پروگراموں کا جائزہ لیجیے۔

Examine the policies and programs initiated to promote growth of service sector in Telangana.

(b)

(b) تلنگانہ ریاست کی معاشی ترقی میں سیاحت کی اہمیت کو بیان کیجیے۔

Describe the importance of Tourism in Telangana State economic development.

*****

FACULTY OF ARTS/ SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION DEC 2024
GENERIC ELECTIVE PAPER
INDIAN NATIONAL MOVEMENT (1857- 1947 CE)

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions**

- a) Nana Saheb   నానా సాహెబ్
- b) Athmaram Panduranga ఆత్మారాం పాండురంగ
- c) Indian National Congress భారత జాతీయ కాంగ్రెస్
- d) Bhagath Singh   భగత్ సింగ్
- e) Hindu Mahasaba హిందూ మహాసభ
- f) Indian National Army ఇండియన్ నేషనల్ ఆర్మీ
- g) Cabinet mission plan క్యాబినెట్ మిషన్ ప్లాన్
- h) Laal - Paal – Baal లాల్ - పాల్ - బాల్

SECTION – B (5 X 12= 60 marks)**Answer ALL Questions**

2. a. Discuss the causes for the emergence of National movement in India
భారతదేశంలో జాతీయోద్యమం ఆవిర్భవించుటకు గల కారణాలు తెలుపుము.

OR/లేదా

- b. Write the Causes & Results of 1857 Revolt. 1857 తిరుగుబాటు కు గల కారణాలు మరియు ఫలితాలు వ్రాయుము.

3. a. Write about the role of Moderates and Extremists in the Indian national movement.
భారత జాతీయోద్యమంలో మితవాదుల - అతివాదుల పాత్రను గూర్చి వ్రాయుము.

OR/లేదా

- b. Write an essay about Vandematharam or Swadesi movement
వందేమాతర ఉద్యమం లేదా స్వదేశీ ఉద్యమం పై ఒక వ్యాసం రాయండి

4. a. Explain the role played by Mahatma Gandhi in National Movement
జాతీయోద్యమంలో మహాత్మాగాంధీ నిర్వహించిన పాత్రను వివరించండి

OR/లేదా

- b. Explain the key role of Revolutionaries in the Indian Freedom Struggle.
భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం లో విప్లవకారులు నిర్వహించిన పాత్రను తెలపండి.

5. a. Describe the role played by Subhash Chandra Bose in the Indian independence struggle.
సుభాష్ చంద్రబోస్ భారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో నిర్వహించిన పాత్ర ను వివరించుము.

- b. Write about the origin and growth of communalism. మతతత్వ దృక్పథాల పుట్టుక పెరుగుదలను గూర్చి వ్రాయుము.

6. a. Explain about how communalism and communalism politics are the cause of the Partition of India
మత తత్వవాదం, మతతత్వ రాజకీయాలు భారత దేశ విభజనకు ఏవిధంగా కారణ భూతమైనవీ వివరించుము.

OR/లేదా

- b. Discuss the impact of World War- II on the Indian National Movement.
భారత జాతీయోద్యమం పై రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ ప్రభావాన్ని చర్చించండి.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
INDIAN NATIONAL MOVEMENT (1857- 1947 CE)

ہندوستانی قومی تحریک (1857ء تا 1947ء)

GENERIC ELECTIVE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION- A (5 X 4 = 20 Marks)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں -

(b) آتھمارام پانڈورنگا Athmaram Panduranga	(a)-I نانا صاحب Nana Saheb
(d) بھگت سنگھ Bhagath Singh	(c) انڈین نیشنل کانگریس Indian National Congress
(f) انڈین نیشنل آرمی Indian National Army	(e) ہندو سماج Hindu Mahasaba
(h) لال پال بال Laal - Paal – Baal	(g) کابینہ مشن پلان Cabinet mission plan

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

درج ذیل سے تمام سوالات کے جوابات تفصیل سے لکھیے۔

2 (a) ہندوستان میں قومی تحریک کے ابھرنے کے اسباب پر بحث کریں۔

Discuss the causes for the emergence of National movement in India

(۱)

(b) 1857 کی بغاوت کے اسباب اور نتائج مفصل لکھیے۔۔

Write the Causes & Results of 1857 Revolt.

3 (a) ہندوستانی تحریک میں اعتدال پسند اور انتہا پسندوں کے کردار پر ایک نوٹ لکھیے۔

Write about the role of Moderates and Extremists in the Indian national movement.

(۱)

(b) وندے ماتھرم یا سودیشی تحریک کے بارے میں ایک مضمون لکھیے۔

Write an essay about VandeMatharam or Swadesi movement

4 (a) قومی تحریک میں مہاتما گاندھی کے کردار کی وضاحت کیجیے۔

. Explain the role played by Mahatma Gandhi in National Movement

(۱)

(b) ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں انقلابیوں کا کیا کلیدی کردار رہا وضاحت سے لکھیے۔

Explain the key role of Revolutionaries in the Indian Freedom Struggle

5 (a) ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں سبھاش چندر بوس کا کیا کردار رہا اپنے الفاظ میں لکھیے۔

Describe the role played by Subhash Chandra Bose in the Indian independence struggle.

(۱)

(b) فرقہ واریت کے آغاز و ارتقاء کے بارے میں ایک مضمون لکھیے۔

Write about the origin and growth of communalism.

6 (a) فرقہ پرستی اور فرقہ پرست سیاست کیسے تقسیم ہند کی وجہ بنی؟ مفصل لکھیے۔

Explain about how communalism and communalism politics are the cause of the Partition of India

(۱)

(b) ہندوستانی قومی تحریک پر دوسری جنگ عظیم کے کیا اثرات مرتب ہوئے بحث کیجیے۔

Discuss the impact of World War- II on the Indian National Movement.

☆☆☆☆☆

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERIC ELECTIVE PAPER
GOOD GOVERNANCE

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions**

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:

a. E-Governance	ఇ-గవర్నెన్స్
b. Rule of Law	న్యాయ శాస్త్రనియమం
c. Accountability	జవాబుదారీతనం
d. Citizen Charter	పౌరుల చార్టర్
e. Ombudsman	అంబుడ్స్మన్
f. Civil Society	పౌర సమాజం
g. Public Governance	ప్రభుత్వ పాలన
h. ICT	ఐ.సి.టి

SECTION - B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :**

2. a) What is Good Governance and discuss its concept.
 సుపరిపాలన అంటే ఏమిటి మరియు దాని భావనను చర్చించుము.

(OR) (లేదా)

- b) Explain the importance of Good Governance.
 సుపరిపాలన యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరించుము.

3. a) Write an essay on Comptroller and Audit General.
 కంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిట్ జనరల్ పై ఒక వ్యాసాన్ని వ్రాయుము.

(OR) (లేదా)

- b) Discuss the main elements of Human Rights.
 మానవ హక్కుల యొక్క ముఖ్య లక్షణాలను చర్చించండి.

4. a) Examine the role of Social Audit in Governance.
 పాలనలో సామాజిక తనిఖీ యొక్క పాత్రను పరిశీలించుము.

(OR) (లేదా)

- b) Critically examine the role of Human Rights Commission to protect the Human Rights.
 మానవ హక్కులు పరిరక్షణలో మానవ హక్కుల సంఘం యొక్క పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించుము.

5. a) Write about objectives and features of Citizen Charter.
 సిటిజన్ చార్టర్ యొక్క లక్ష్యాలు మరియు లక్షణాలను గూర్చి వ్రాయుము.

(OR) (లేదా)

- b) Explain the main provisions of Right to Information Act (RTI).
 సమాచార హక్కు చట్టం యొక్క లక్షణాలను వివరించుము.

6. a) Discuss the Role of ICT in Good Governance process.
 సుపరిపాలనతో ప్రక్రియలో ఐ.సి.టి పాత్రను చర్చించుము.

(OR) (లేదా)

- b) Analyse the objectives of E-Governance.
 ఇ-గవర్నెన్స్ యొక్క లక్ష్యాలను విశ్లేషించండి.

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERIC ELECTIVE PAPER
BUSINESS ECONOMICS

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION-A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి

- a Business Economics బిజినెస్ ఎకనామిక్స్
- b Demand Function డిమాండ్ ఫంక్షన్
- c Consumer Surplus వినియోగదారు మిగులు
- d Production ఉత్పత్తి
- e Social Cost సామాజిక వ్యయం
- f Micro Economics మైక్రో ఎకనామిక్స్
- g Income Elasticity of Demand డిమాండ్ యొక్క ఆదాయ స్థితిస్థాపకత
- h Consumer Behaviour వినియోగదారు ప్రవర్తన

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి

- 2 A Explain the nature and characteristics of Business Economics.
బిజినెస్ ఎకనామిక్స్ యొక్క స్వభావం మరియు లక్షణాలను వివరించండి.

OR

- B Explain the Law of Diminishing Marginal Utility. మార్జినల్ యుటిలిటీ తగ్గించే చట్టాన్ని వివరించండి.

- 3 A What do you mean by Demand? Explain the factors influencing demand.
డిమాండ్ అంటే ఏమిటి? డిమాండ్‌ను ప్రభావితం చేసే అంశాలను వివరించండి.

OR

- B Explain the various methods of measuring elasticity of demand.
డిమాండ్ యొక్క స్థితిస్థాపకతను కొలిచే వివిధ పద్ధతులను వివరించండి.

- 4 A Define Supply. Explain the factors influencing the supply.
సరఫరాను నిర్వచించండి. సరఫరాను ప్రభావితం చేసే అంశాలను వివరించండి.

OR

- B Explain indifference curves analysis. ఉదాసీనత వక్రరేఖల విశ్లేషణను వివరించండి.

- 5 A State and explain the Law of Variable Proportions.
ఒక రాష్ట్రం మరియు వేరియబుల్ నిష్పత్తుల చట్టాన్ని వివరించండి.

OR

- B Explain the Laws of Returns to Scale with the help of tables and diagrams.
పట్టికలు మరియు రేఖాచిత్రాల సహాయంతో రిటర్న్స్ టు స్కేల్ యొక్క చట్టాలను వివరించండి.

- 6 A Explain short run and long run cost curves.
స్వల్పకాల మరియు దీర్ఘకాల వ్యయ వక్రతలను వివరించండి.

OR

- B Explain the relationship between total marginal and average revenues.
మొత్తం ఉపాంత మరియు సగటు ఆదాయాల మధ్య సంబంధాన్ని వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
B.B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
GENERIC ELECTIVE
MOBILE COMMERCE

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE questions

- a) What is the impact of M-commerce on society?
- b) Briefly explain the M-commerce framework.
- c) Write the challenges in designing mobile applications.
- d) Name the characteristics of 5G technology.
- e) Mention the features of WIMAX.
- f) Write advantages of mobile auctions.
- g) Mention two considerations for user interface design in mobile devices.
- h) What is triangulation in device location technology?

SECTION– B (4 X 15 = 60 Marks)

Answer ALL questions

2. (a) Explain the scope, benefits, and limitations of mobile commerce.

OR

- (b) Discuss in detail the difference between E-commerce and M-commerce with examples.

3. (a) Describe various types of mobile clients and their limitations in mobile commerce.

OR

- (b) Explain the role of mobile operating systems and mobile device communication protocols in M-commerce.

4. (a) Compare and contrast 2G, 3G, 4G, and 5G wireless communication technologies.

OR

- (b) Write a detailed note on WLAN and WMAN technologies with their applications

5. (a) Discuss mobile financial services and mobile payment systems with examples.

OR

- (b) Explain mobile advertising and mobile product location applications in M-commerce.

★★★★★

FACULTIES OF ARTS/SCIENCE/COMMERCE/SOCIAL SCIENCES/MANAGEMENT
B.A/B.Sc/B.Com/B.B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION DEC 2024
GENERAL ENGLISH - V

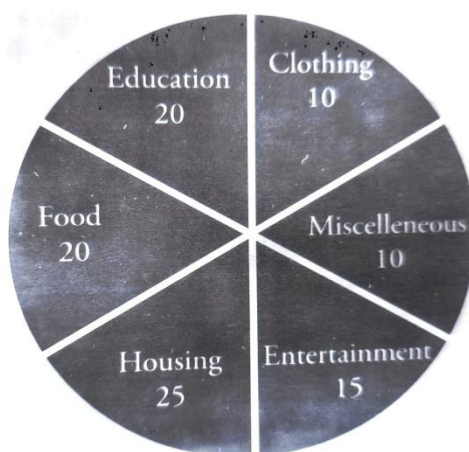
Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (4 X 5 = 20 Marks)**Q1. Answer any FOUR of the following.****a) Read the following paragraph and transfer the information in the form of a table.**

There are two kinds of fatigue - physical fatigue and mental fatigue. By practising correct techniques of relaxation, both types of fatigue can be easily overcome. In order to get rid of physical fatigue proper rest is required. Other options include a hot bath, a well-balanced diet and regular exercise to increase endurance. For relief from the second type of fatigue, i.e., mental fatigue, relaxation is suggested. This can be achieved by indulging in a favourite hobby, listening to music, meditating, watching a play or a film, etc.

b) The pie chart given below shows the expenditure of a family for the year 2020. Analyse the pie chart and write a small paragraph of five sentences interpreting the data.

c) Write a dialogue between a Yoga instructor and a Yoga enthusiast.

d) Write a telephone conversation between the principal and a parent as the principal congratulates him on his son being chosen as the student of the year.

e) Read the passage and answer the following questions.

A memorial was created in her honor by the Pune City Corporation in 1983. On 10 March 1988, a postal stamp in Savitribai's honor was released by the Government of India. On 9 August 2014, the University of Pune was renamed as the Savitribai Phule Pune University in recognition of Savitribai's great contribution towards social reform and the upliftment of women. On her 186 birth anniversary (3 January 2017), the search engine Google commemorated her with a Google Doodle. The teachings and the sacrifices of Savitribai Phule will always be remembered by generations. The best way we can honor this extraordinary personality is by making our country free of illiteracy and by vowing to help every destitute girl child realise her true potential.

1. From which lesson is the above passage taken?
2. In which year, a memorial in Savitribai Phule's honor was created?
3. How did Google honor Savitribai Phule on 3 January 2017?
4. According to the passage, what is the best way to honor Savitribai Phule?
5. Find a synonym for the word **upliftment** from the passage.

(Contd.....)

f) Read the passage and answer the following questions.

ChatGPT is a type of artificial intelligence developed by OpenAI that can understand and generate human-like text. It is based on a model called GPT, which stands for "Generative Pretrained Transformer." ChatGPT can answer questions, write essays, create stories, and even assist with problem-solving. It works by predicting the next word in a sentence based on the words that came before it. People use ChatGPT for various purposes, such as getting help with homework, learning new information, or having conversations. Although it is highly useful, it is important to remember that ChatGPT is not perfect and may make mistakes. The technology behind it is constantly improving, and its role in education, work, and daily life continues to grow.

Questions

1. What is ChatGPT?
2. What does GPT stand for in the context of ChatGPT?
3. What are some tasks ChatGPT can perform?
4. What is a limitation of ChatGPT mentioned in the passage?
5. How is the technology behind ChatGPT described in the passage?

SECTION - B (Marks: 60)**Answer ALL the questions.**

Q2.A Write your Statement of Purpose that describes your academic interest, purpose, objectives, and motivation for pursuing a PhD in Data Science at a foreign university. **(10 M)**

OR

B. Write an application letter to the principal for issuing you a Transfer Certificate to pursue further studies. **(10 M)**

Q3.A. Write a CV to apply for the post of Software Engineer in a reputed IT company. **(10 M)**

OR

B. Prepare a speech on the topic 'Impact of Technology on Education'. **(10 M)**

Q4. Answer any TWO of the following questions. **(2 X 10 = 20 M)**

- a. Bring out the essential aspects of Swami Vivekananda speech on 11th September 1893.
- b. Give an account of the three visions of Dr.Kalam for India and how they might be achieved according to him.
- c. How did Savitribai Phule achieve her goal in life? Elaborate.

Q5. Answer any FOUR of the following questions. **(4 X 5 = 20 M)**

- a. What are the evils that have long possessed this earth, according to Swami Vivekananda?
- b. Who accorded Swami Vivekananda a cordial welcome?
- c. What was Dr.Kalam's fourth Bliss?
- d. What should Indians do to strengthen the country?
- e. In what way did Savitribai Phule work to eradicate caste discrimination?
- f. What did Savitribai Phule do for the cause of young widows and forlorn children?

★★★★★

**FACULTY OF ARTS/SCIENCE/SOCIAL SCIENCE/COMMERCE/MANAGEMENT
B.A/B.Sc/B.Com/BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024**

**TELUGU – V
SECOND LANGUAGE**

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (4 X 5 =20 Marks)

1 Answer any FOUR questions

- a రుబాయిలోని భావుకథ ఎట్టిది
- b గజల్ లోని చందస్సు తెలపండి
- c వ్యాసాన్ని ఎలా ప్రారంభించాలి
- d వ్యాసం ప్రయోజనాలు ఏమిటి
- e ముందుమాటకున్న వివిధ పదాలు తెలపండి (సమానార్థకాలు)
- f ఒక్క కథ గురించి తెలపండి

SECTION – B (3X 20 =60 Marks)

Answer ALL questions

2 A నానీల ఆవిర్భావ వికాసాలు తెలపండి

OR

B వచన కవితా రచన పద్ధతులు వివరించండి

3 A వ్యాసమును నిర్వచించి దాని లక్షణాలు తెలపండి

OR

B వ్యాసరచన పద్ధతులు తెలియజేయండి

4 A పుస్తక సమీక్ష రచయితకు, పాఠకుడికి వంతెన లాంటిది వివరించండి

OR

B జానపద సాహిత్యం లక్షణాలు వర్ణించండి

★★★★★

**FACULTIES OF ARTS/SCIENCE/SOCIAL SCIENCE/COMMERCE/MANAGEMENT
B.A/ B.Sc/B.COM/B.B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC2024
HINDI - V**

Time : 03 Hours**(Second Language)****Max. Marks : 80****SECTION – A****(अंक : 4 X 5 = 20)**

निम्नलिखित किन्हीं चार (4) प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

1. अ) राष्ट्रभाषा और राजभाषा के रूप में हिन्दी के अंतर को स्पष्ट कीजिए ?
आ) हिन्दी भाषा के विश्विक प्रचार पर टिप्पणी लिखिए ?
इ) विधा का अर्थ क्या है और हिन्दी की साहित्यिक विधाओं का परिचय दीजिए ?
ई) विभिन्न तत्वों के आधार पर उपन्यास विधा का संक्षिप्त परिचय दीजिए ?
उ) जनसंचार का अर्थ स्पष्ट कीजिए ?
ऊ) मुद्रण क्या है, संक्षेप में बताइए ?

SECTION – B**(अंक : 3 X 20 = 60)**

निम्नलिखित निबन्धात्मक प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

2. अ) हिंदी में प्रयोजनमूलक की अवधारणा को स्पष्ट करते हुए, उसकी विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ?
अथवा
आ) संपर्क भाषा हिन्दी को पारिभाषित करते हुए, उसके विभिन्न रूपों पर विस्तार से निबन्ध लिखिए ?
3. अ) हिंदी कविता के तत्वों पर प्रकाश डालते हुए उसकी विकास यात्रा पर निबन्ध लिखिए ?
अथवा
आ) हिंदी उपन्यास की विशेषताओं पर प्रकाश डालते हुए उसके विकास क्रम पर टिप्पणी लिखिए ?
4. अ) विभिन्न जनसंचार माध्यमों का परिचय देते हुए उसकी प्रमुख विशेषताओं पर निबन्ध लिखिए ?
अथवा
आ) इन्टरनेट पर प्रभाव डालने वाले प्रचलित जनसंचार माध्यमों पर सार गर्भित लेख लिखिए ?

* * * * *

FACULTY OF ARTS/SCIENCE/SOCIAL SCIENCE/COMMERCE/MANAGEMENT
B.A/B.Sc/B.Com/BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
SANSKRIT – V
SECOND LANGUAGE

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (4 X 5 = 20 Marks)

1. Answer any FOUR Questions: सूचना: अधोनिर्दिष्टेषु चतुःप्रश्नः समाधेयाः ।
- मधुराविजयकाव्यस्य निबन्धमेकं लिखत ।
  - ससन्दर्भव्याख्यानं कुरुत :
स्वअध्यायान्माप्रमदः ।
  - कौटिल्यमुद्दिश्य लघुनिबन्धं लिखत ।
  - प्रतिवस्तूपमालङ्कारम्लक्ष्यलक्षणपूर्वकं विशदयत ।
  - ससन्दर्भव्याख्यानं कुरुतः
वायवे एतद्विजानीहि किमेतद्वक्ष्यमिति ।
  - श्रीहर्षकविमुद्दिश्य लघुनिबन्धं लिखत ।

SECTION – B (4 X 15 = 60 Marks)

Answer ALL Questions: सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

2. द्वयोः प्रतिपदार्थतात्पर्यं च लिखत ।
- (अ) अरातिवगौन्मयनेन विशृतं विधातुमत्यन्तविनीतमप्यमुम् ।
कदाचिदर्योल्लसितेन भूपतिस्य वाङ्मये नैव मुपादिशत्सुतम् ॥
  - (आ) भवत्यहङ्कारमहीरुहांकुरेदयापयश्शोषणदारुणोष्मणि ।
तमः प्रदोषेतरुणिम्निकस्य वासमञ्जसं पश्यति दृष्टिरञ्जसा ॥
  - (इ) समग्रतारुण्यमदस्य सम्पदास्खलदर्ग्यन्मदिशनिषेवणम् ।
सज्ञाषदोषत्रयजेमद्यच्चरेग्रहाभिसूतस्य भुजङ्गनिग्रहः ॥
  - (ई) भवावृशास्तुस्वत ज्ञावशुद्धयागुरुपदेशैर्गुणितप्रकाशया ।
धियानिरस्तव्यसनानुबन्धया विलोक्य कार्याणि विधातुमीशते ॥
3. द्वयोः अलङ्कारौ लक्ष्यलक्षणपूर्वकं विशदयत ।
- (अ) अनन्दयः (आ) अप्रसुतप्रंशसा
  - (इ) दीपकम् (ई) दृष्टन्तः
4. शीक्षावल्याः एकादशानुवाकस्य प्रयोजनं लिखत ।
अथवा
ब्रह्मविद्यरूपिण्या हैमवत्यादेवेश्यः दत्रं उपदेशं विवृणुत ।
5. द्वौ महाकविशास्त्रकरोऽपि उद्दिश्य निबन्धौ लिखत ।
- (अ) भरतमुनिः (आ) पणिनिः
  - (इ) माघः (ई) भारविः

★★★★★

FACULTIES OF ARTS /SCIENCE/SOCIAL SCIENCES/COMMERCE/BUSINESS MANAGEMENT
B. A/B. A(L)/B.B. A/B. Com/B.Sc.,- V SEMESTER (CBCS-R-19) EXAMINATIONS DEC 2024

URDU - V

(Second Language)

(اردو زبان دوم)

پانچواں پرچہ اردو صحافت - سمسٹر-V

Time: 3 Hours

Max.Marks:80

(Section-A)

4X5= 20

درج ذیل سے کسی چار سوالات کے مختصر جوابات لکھیے۔

- 1- ورلڈ وائیڈ ویب سائٹ (www) کسے کہتے ہیں؟
- 2- ابلاغیات کے اجزاء پر نوٹ لکھیے۔
- 3- خبر (NEWS) سے کیا مراد ہے؟
- 4- ادارہ کسے کہتے ہیں؟ اپنے الفاظ میں لکھیے۔
- 5- مولانا حسرت موہانی کی صحافتی خدمات کے بارے میں اپنی معلومات قلمبند کیجیے۔
- 6- کالم نگاری کے بارے میں آپ کیا جانتے ہیں؟

(Section-B)

3X20=60

درج ذیل کے تمام سوالات کے جوابات تفصیل سے لکھیے۔

- 7-(a) ہندوستان میں سینما کی ترقی کو بیان کیجیے؟
- یا
- 7-(b) ماس میڈیا (ذرائع ابلاغ) کی تعریف اور اس کی تاریخ لکھیے۔
- 8-(a) ہندوستان میں اردو صحافت کی ابتداء بیان کیجیے۔
- یا
- 8-(b) لالہ لچپت رائے کی صحافتی خدمات بیان کیجیے۔
- 9-(a) اخبار کے اہم گوشے کون کونسے ہیں؟ تفصیل سے لکھیے۔
- یا
- 9-(b) صحافتی ضابطہ اخلاق کون کون سے ہیں مفصل بیان کیجیے۔

☆☆☆☆☆☆

Section - A (4x5=20)

Answer any 4 Questions, Each Question Carries 5 Marks.

1. Translate the paragraph with reference to the context:

(١) ترجم الفقرة مع الإشارة الى نصها:
وقف آزاد حياته كلها لخدمة الوطن وأهله، وإن إيمانه بالوطنية كان قويا، وكان آزاد على يقين أن تحرير الهند لا يمكن دون تشكيل قومية مشتركة متكونة من معتقدي كل الديانات.

2. Translate the Verses:

(٢) ترجم الأبيات:
الناس من جهة التمثيل أعداء أبوهم آدم وأمههم حواء
فان يكن لهم في أصلهم شرف يفاخرون به فالطين والماء

3. Answer the following questions:

(٣) أجب عن الأسئلة:
(a) ما معنى المساواة ؟ (b) أين ولد أبو الكلام آزاد؟

4. Convert any FIVE of the Following Singular words into Plural:

(٤) آت بخمسة جموع للكلمات الآتية:
مذهب - علم - كتاب - ذكي - نور - مصباح - سماء - لغة .

5. Write any FIVE meanings from the following words:

(٥) اكتب خمسة معاني الكلمات التالية:
أدلاء - المساواة - دين - بطل - سيد - شجر - حرية - مصباح .

6. Write a short note on any ONE of the following Writers:

(٦) أكتب عن أحد الكاتبين بالإجمال:
(a) الحريري (b) بديع الزمان الهمداني

(Contd.....)

//2//

SECTION - B (4×15=60)

Answer ALL Questions, Each Question carries **15** Marks

7. (A) Write the Summary of the lesson " المساواة الإنسانية " :
(ا) أكتب خلاصة الدرس "المساواة الإنسانية" (٧)

(OR)

- (B) Explain the summary of "Batlul Hur":

(ب) بين خلاصة "بطل الحر".

8. (A) Write any FIVE opposite words from the following:

(٨) أكتب خمسة أضداد من الكلمات الآتية :

شريف- نور - الأسود - جاهل - طاعة - غني - الحاكم علم

(OR)

- (B) Answer any FIVE of the following questions:

أجب عن خمسة أسئلة الآتية:

١. هل آدم أبو الناس و حواء أمهم ؟ ٢. هل الكتاب ذكي أمين ؟ ٣. لمن الفخر ؟ ٤. من هو بطل الحرية ؟ ٥. ما هي مصابيح النور ؟ ٦. أي شيء كنز ثمين ؟ ٧. ما هو دليل العمل ؟

9. (A) Write the Summary of the Lesson " كتابي " :

أكتب خلاصة الدرس "كتابي" (9) .

(OR)

- (B) Full up the blanks with the suitable words given below:

املاً الفراغات الآتية بكلمة مناسبة:

١. _____ لأهل العلم أعداء ٢. ما الفخر إلا _____ انهم
٣. ففز بعلم تعش _____ ٤. الناس _____ وأهل العلم أحياء
٥. على الهدى لمن _____ أدلاء
(لأهل العلم - به ابدا - موتي - الناس - استهدي)

10. (A) What do you know about Writer " الجاحظ " ? write in detail:

(10) (ا) ماذا تعرف عن الكاتب " الجاحظ " ؟ أكتب عنه بالتفصيل .

(OR)

- (B) Write in detail on the development of prose in Abbasi Period:

(ب) أكتب مفصلاً عن تطور "النثر في العصر العباسي" .

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ZOOLOGY – V (A)
PHYSIOLOGICAL CHEMISTRY AND ENDOCRINOLOGY

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)**1. Answer any EIGHT Questions ఏవైనా ఎనిమిది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి**

- a) Deamination డి అమినేషన్
- b) Polysacharides పోలిసాకరైడ్లు
- c) DNA DNA
- d) Phospholipids ఫాస్ఫోలిపిడ్లు
- e) Amino acid అమైనో ఆమ్లం
- f) Allosteric enzymes అలోస్టెరిక్ ఎంజైములు
- g) Hormone హార్మోన్
- h) Thyroid hormone థైరాయిడ్ హార్మోన్
- i) Chemical Messenger రసాయన దూత
- j) Homeostasis హోమియోస్టాసిస్
- k) Epinephrine ఎపినెఫ్రిన్
- l) Growth hormone పెరుగుదల హార్మోన్

SECTION - B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL the Questions క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి**

2. a) What is Carbohydrates? Write about the classification and functions of Carbohydrates ?
 కార్బోహైడ్రేట్స్ అంటే ఏమిటి? కార్బోహైడ్రేట్ల వర్గీకరణ మరియు విధుల గురించి వ్రాయండి?

OR/లేదా

- b) Explain Urea cycle pathway? యూరియా వలయం వివరించండి?

3. a) Write an essay on fatty acid biosynthesis? ఫ్యాటీ యాసిడ్ బయోసింథసిస్పై ఒక వ్యాసం రాయండి

OR/లేదా

- b) What is enzyme? Write about the Enzyme Inhibition?
 ఎంజైమ్ అంటే ఏమిటి? ఎంజైమ్ నిరోధం గురించి వ్రాయండి?

4. a) What is hormone? Explain classification and mechanism of action of hormones?
 హార్మోన్ అంటే ఏమిటి? హార్మోన్ల చర్య యొక్క వర్గీకరణ మరియు యంత్రాంగాన్ని వివరించండి?

OR/లేదా

- b) What is homeostasis? Explain homeostasis with different examples?
 హోమియోస్టాసిస్ అంటే ఏమిటి? వివిధ ఉదాహరణలతో హోమియోస్టాసిస్ని వివరించండి?

5. a) Describe the structure, hormones and functions of Pancreas gland?
 క్లోమా గ్రంథి యొక్క నిర్మాణం, హార్మోన్లు మరియు విధులను వివరించండి?

OR/లేదా

- b) Describe the structure, hormones and functions of Gonads?
 భీజకోశాల యొక్క నిర్మాణం, హార్మోన్లు మరియు విధులను వివరించండి?

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ZOOLOGY – V(C)
IMMUNOLOGY AND ANIMAL BIOTECHNOLOGY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- Thymus gland థైమస్ గ్రంధి
  - Acquired immunity ఆర్జిత అసంక్రామ్యత
  - MHC ఎంహెచ్ సి
  - Adjuvant అడ్జ్ వెంట్
  - Functions of antibodies ప్రతిదేహాల విధులు
  - Autoimmunity స్వయం అసంక్రామ్యత
  - DNA Ligation డిఎన్ఎ లైగేషన్
  - PBR 322 పి బి ఆర్ 322
  - Transgenic gaot ట్రాన్స్ జెనిక్ మేక
  - Stem cells కాండ కణాలు
  - Hybridoma technology హైబ్రిడొమటెక్నాలజీ
  - PCR పీసీ ఆర్

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 a Write about the cells of immune system. అసంక్రామ్యత వ్యవస్థలోని కణాల గురించి రండి
- OR**
- b Describe about the importance of MHC in the Organ transplantation .
అవయవ మార్పిడిలో MHC ప్రాముఖ్యత గురించి రాయండి
- 3 a Write about different types of Immunoglobulins in detail.
వివిధ రకాల ప్రతిరక్షకాల గురించి రాయండి
- OR**
- b Write about Different types Hypersensitivity in detail
వివిధ రకాల అతిగ్రాహకత్వం ల గురించి రాయండి
- 4 a Write about the r-DNA Technology its applications.
పునఃసంయోజక డిఎన్ఎ టెక్నాలజీ గురించి రాయండి
- OR**
- b What is transgenesis ? & write about methods of transgenesis.
జన్యుపరివర్తన అనగా నేమి .జన్యు పరివర్తన పద్ధతుల గురించి రాయండి
- 5 a What is the Embryo transfer? write about methods of embryo transfer.
పిండబదిలీ అనగానేమి ?పిండబదిలీ పద్ధతుల గురించి రాయండి
- OR**
- b Write about the Animal bio reactors & applications.
జంతుబయోరియాక్టర్లు , వాని అనివర్తనాల గురించి రాయండి.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
MATHEMATICS - V
LINEAR ALGEBRA

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Define Vector space with an example. సదిశాంతరాలాన్ని నిర్వచించి ఉదాహరణ నివ్వండి.
- b Define Subspace. Let H be the set of all vectors of the form $\begin{bmatrix} -2t \\ 5t \\ 3t \end{bmatrix}$ then show that H is a sub space $\mathbb{R}^3$.
ఉపాంతరాలాన్ని నిర్వచించి, H అనే సమితిలోని సదిశలు $\begin{bmatrix} -2t \\ 5t \\ 3t \end{bmatrix}$ రూపంలో ఉన్నచో H అనేది $\mathbb{R}^3$ కు ఉపాంతరాలం అనిచూపండి .
- c Determine whether $W = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$ is in NulA where $A = \begin{bmatrix} 2 & 6 & 4 \\ -3 & 2 & 5 \\ -5 & -4 & 1 \end{bmatrix}$
 $W = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$ అనే సదిశ NulA లో ఉంటుందని చూపండి. ఇక్కడ $A = \begin{bmatrix} 2 & 6 & 4 \\ -3 & 2 & 5 \\ -5 & -4 & 1 \end{bmatrix}$
- d $B = \{(1, 2), (1, 1)\}$ is basis of $\mathbb{R}^2$ and $[u]_B = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ then find u
 $B = \{(1, 2), (1, 1)\}$ $\mathbb{R}^2$ కి ఆధారం & $[u]_B = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ ఐతే u ని కనుక్కోండి
- e Show that 7 is an Eigen value of the matrix $A = \begin{bmatrix} 1 & 6 \\ 5 & 2 \end{bmatrix}$.
 $A = \begin{bmatrix} 1 & 6 \\ 5 & 2 \end{bmatrix}$ అనే మాత్రికకు 7 ఒక లాక్షణిక మూలము అని చూపండి
- f Show that A and A^T has same Eigen values. A మరియు A^T లాక్షణిక విలువలు సమానమని చూపుము
- g Determine whether the matrix $A = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix}$ is diagonalizable.
 $A = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix}$ అనే మాత్రిక వికరణీయం అని చూపండి .
- h Find an Eigen vector of the matrix $A = \begin{bmatrix} 0 & -2 \\ 2 & 0 \end{bmatrix}$ corresponding to the Eigen value 2i
 $A = \begin{bmatrix} 0 & -2 \\ 2 & 0 \end{bmatrix}$ కి లాక్షణిక మూలం 2i యొక్క లాక్షణిక సదిశాను కనుక్కోండి .
- i If $A = PDP^{-1}$ where $P = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & -2 \end{bmatrix}$ and $D = \begin{bmatrix} 5 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$ then find A
 $A = PDP^{-1}$, $P = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & -2 \end{bmatrix}$ & $D = \begin{bmatrix} 5 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$ ఐతే A ను కనుక్కోండి
- j If $u = [2 \ -5 \ -1]^T$ and $v = [-7 \ -4 \ 6]^T$ then compute the following
 $u \cdot v, \|u\|^2, \|v\|^2$ and $\|u + v\|^2$.
 $u = [2 \ -5 \ -1]^T$ & $v = [-7 \ -4 \ 6]^T$ ఐతే ఈ క్రింది వాటిని గణించండి
 $u \cdot v, \|u\|^2, \|v\|^2$ and $\|u + v\|^2$.
- k Show that the set $S = \{(2, 2, 1), (-2, 1, 2), (1, -2, 2)\}$ is an Orthogonal set.
 $S = \{(2, 2, 1), (-2, 1, 2), (1, -2, 2)\}$ ఒక అభి లంబ సమితి అని చూపండి
- l Compute the Orthogonal projection of $\begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}$ onto the line through $\begin{bmatrix} -4 \\ 2 \end{bmatrix}$ and the origin.
 $\begin{bmatrix} -4 \\ 2 \end{bmatrix}$ అనే సదిశ పై $\begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}$ యొక్క లంబ విక్షేపణాన్ని కనుక్కోండి.

(Contd.....)

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 a The set $B = \{1+t^2, t+t^2, 1+2t+t^2\}$ is basis for P_2 then find the coordinate vector of $p(t) = 1+4t+7t^2$ relative to B .

$B = \{1+t^2, t+t^2, 1+2t+t^2\}$ అనే సమితి P_2 కి ఆధారం ఐతే $p(t) = 1+4t+7t^2$ కు ఆధారం B దృష్ట్యా నిరూపక సదిశను కనుక్కోండి

OR

- b State and prove Rank theorem. కోటి సిద్ధాంతాన్ని రాసి నిరూపించండి

- 3 a Find the eigen value and corresponding eigen vectors of the matrix $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$
- $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ అనే మత్రికకు లాక్షణిక విలువలు మరియు సదిశలను కనుక్కోండి .

OR

- b Show that the Eigen vectors corresponding to distinct Eigen values are Linearly Independent .
విభిన్న లాక్షణిక మూలల యొక్క లాక్షణిక సదిశలు రుజు స్వాతంత్రాలు అని చూపండి.

- 4 a If $A = PDP^{-1}$ then compute A^4 where $P = \begin{bmatrix} 5 & 7 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$, $D = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ A^4 .
- $P = \begin{bmatrix} 5 & 7 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$, $D = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ A^4 ను కనుక్కోండి. ఇక్కడ $A = PDP^{-1}$

OR

- b Construct the general solution of the system $X' = AX$ where $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -1 & -2 \end{bmatrix}$
- $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -1 & -2 \end{bmatrix}$ ఐతే $X' = AX$ యొక్క సాధనను కనుక్కోండి

- 5 a If $S = \{u_1, u_2, \dots, u_n\}$ is an Orthogonal set then show that S is linearly independent
 $S = \{u_1, u_2, \dots, u_n\}$ ఒక అభిలంబ సమితి ఐతే అది రుజు స్వతంత్ర సమితి అని చూపండి

OR

- b Construct the Orthogonal basis of a subspace W of R^4 where
 $W = \text{span}\{(1, 1, 1, 1)^T, (0, 1, 1, 1)^T, (0, 0, 1, 1)^T\}$
 $W = \text{span}\{(1, 1, 1, 1)^T, (0, 1, 1, 1)^T, (0, 0, 1, 1)^T\}$ అనేది R^4 కి ఉపాంతరాళం ఐతే W కి అభిలంబ ఆధారాన్ని కనుక్కోండి.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS DEC 2024
CROP PRODUCTION – V (A)
BIOPESTICIDES & BIOFERTILIZERS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a Insect Pathogens
- b Bacterial biopesticides
- c Biorationals
- d Quantification of Nitrogen fixed
- e Biofertilizers
- f Scaling of biopesticides
- g VAM
- h Shelf life of biofertilizers
- i PGPRs
- j Free living nitrogen fixation
- k Ecofriendly agriculture
- l Biofertilizer marketing

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Write a detailed account on the classification of Biopesticides giving suitable examples
OR
b Explain the role of biopesticides in organic farming
- 3 a Discuss on the methods and techniques used for quality control of biopesticides
OR
b Describe symbiotic nitrogen fixation in detail
- 4 a Describe the different phosphate solubilizing bacteria and fungi
OR
b Write about the FCO specification and quality control of biofertilizers
- 5 a Explain the precautionary measures needed in application and usage of biopesticides
OR
b Describe the sterilization, growth and fermentation of biofertilizers

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
CROP PRODUCTION – V (B)
WEED MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 =32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a Dispersal of weed seeds
- b Manures of animals
- c Weed Ecology
- d Soluble concentrate (SC) and Soluble liquid (SL)
- e Deactivation of herbicides
- f Adjuvants
- g Agrochemicals
- h Methods for enhanced biodegradation
- i Shift of weed flora
- j Farm implements
- k Nomenclature of herbicides
- l Non- cropped areas management

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Write a detailed account of the classification of weeds
OR
b Discuss on crop - weed competition. Describe the critical period of crop -weed competition in plants
- 3 a Write about the chemical and biological control of weeds
OR
b Write a detailed account on the mode of action of herbicides
- 4 a Explain the different types of herbicide resistance.
OR
b Explain the weed management in crops like sugar cane, oil seeds and cotton
- 5 a Write the important aspects of allelopathy and its applications for weed management
OR
b Write on aquatic and problematic weed management

★★★★★

[MAX. MARKS: 80

1 Answer any EIGHT questions

- SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**

2 a Discuss the differences between flying and non – flying birds with suitable examples
OR
b Write an elementary account on the geographical distribution of wild life across the globe

- OR**

- OR**

- OR**

- Downloaded from: www.sucomputers.com

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A.V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
POLITICAL SCIENCE - V(A)
INTERNATIONAL RELATIONS

TIME: 3HRS]

MAX MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)1 **Answer any FIVE questions**

- a Triple alliance/త్రిరాజ్య కూటమి
- b Cold War /ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం
- c International relations /అంతర్జాతీయ సంబంధాలు
- d SEATO/సీటో
- e Non-Alignment /అలీన విధానం
- f Westphalian Sovereignty /వెస్ట్ ఫాలియన్ సార్వభౌమాధికారం
- g Kashmir issue /కాశ్మీర్ సమస్య
- h Colonialism /వలసవాదం

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A Explain the effects of decolonisation on the Third World countries.
 మూడవ ప్రపంచ దేశాలపై వలస విముక్తి ప్రభావాన్ని వివరించండి.

OR/లేదా

- B What are the causes and characteristics of colonialism?
 వలస వాదం కారణాలు మరియు లక్షణాలు ఏమిటో తెలపండి?

- 3 A Explain the impact of Nehru on International relations
 అంతర్జాతీయ సంబంధాల పై నెహ్రూ ప్రభావాన్ని వివరించండి

OR/లేదా

- B Discuss the major determinants of Indian Foreign Policy
 భారత విదేశాంగ విధానం యొక్క ప్రధాన నిర్ణాయకాలను చర్చించండి

- 4 A What are the characteristics of a Sovereign State? / సార్వభౌమ రాజ్యం యొక్క లక్షణాలు ఏమిటి?

OR/లేదా

- B Explain the role of Non State Actors in International Relations
 అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో రాజ్యేతర పాత్ర దారుల పాత్రను వివరించండి

- 5 A Write about the recent developments in India and Sri Lanka relations
 భారత్ – శ్రీలంక సంబంధాలలో ఇటీవలి పరిణామాల గురించి వ్రాయండి

OR/లేదా

- B Examine the issues in Sino –Indian relations / చైనా-భారత సంబంధాలలోని సమస్యలను పరిశీలించండి

- 6 A What were the outstanding results of the First World War
 మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం యొక్క అత్యుత్తమమైన ఫలితాలు ఏమిటి?

OR/లేదా

- B Write a note on the problems of Third World countries
 మూడవ ప్రపంచ దేశాల సమస్యలపై ఒక నోట్ రాయండి

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A.V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
POLITICAL SCIENCE - V(A)
INTERNATIONAL RELATIONS

پرچہ سیاسیات سمسٹر-V (بین الاقوامی تعلقات)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part -A

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

Non-Alignment	(e) غیر جانبدار	1- (a) سہ رخی اتحاد Triple alliance
Westphalian Sovereignty	(f) ویسٹ فیلن کا نظریہ خود مختاری	(b) سرد جنگ Cold War
Kashmir issue	(g) مسئلہ کشمیر	(c) بین الاقوامی تعلقات International relations
Colonialism	(h) نو آبادیات	(d) سیٹو SEATO

Part -B

(Marks:5 × 12= 60)

مندرجہ ذیل سے تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- 2- (a) جدید نو آبادیات کا تیسری دنیا کے ممالک پر کیا اثرات مرتب ہوئے وضاحت سے لکھیے۔
 (یا) Explain the effects of decolonisation on the Third World countries.
- (b) نو آبادیات کے اسباب اور اس کی نوعیت کے بارے میں لکھیے۔
 What are the causes and characteristics of colonialism?
- 3- (a) نہرو کے بین الاقوامی تعلقات کے اثرات کی وضاحت کیجیے۔
 (یا) Explain the impact of Nehru on International relations
- (b) ہندوستانی خارجہ پالیسی کے بڑے عوامل کیا ہیں۔
 Discuss the major determinants of Indian Foreign Policy
- 4- (a) خود مختار ریاست کی خصوصیات کیا ہیں؟ لکھیے۔
 (یا) What are the characteristics of a Sovereign State?
- (b) بین الاقوامی تعلقات میں غیر ریاستی کرداروں کی کارکردگی کی وضاحت کیجیے۔
 Explain the role of Non State Actors in International Relations
- 5- (a) ہند- سری لنکائی تعلقات میں حالیہ پیش رفت کے بارے میں لکھیے۔
 (یا) Write about the recent developments in India and Sri Lanka relations.
- (b) ہندوستان-چین کے باہم تعلقات کے مسائل کا تجزیہ کیجیے۔
 Examine the issues in Sino-Indian relations
- 6- (a) پہلی جنگ عظیم کے غیر یقینی نتائج کیا تھے؟ مفصل لکھیے۔
 (یا) What were the outstanding results of the First World War
- (b) تیسرے عالمی ممالک کے مسائل پر تفصیلی نوٹ لکھیے۔
 Write a note on the problems of Third World countries

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
OFFICE MANAGEMENT - V
HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)1 **Answer any FIVE questions**

- a Write about the differences between Personnel Management and HRM.
ఉద్యోగ బృంద పాలన మరియు మానవ వనరుల నిర్వహణ మధ్య తేడాల గురించి వ్రాయండి.
- b Write about Placement. ప్లేస్మెంట్ గురించి వ్రాయండి.
- c Discuss the objectives of Performance Appraisal. పనితీరు అంచనా యొక్క లక్ష్యాలను చర్చించండి.
- d Write about the Central Pay Commission. సెంట్రల్ పే కమిషన్ గురించి వ్రాయండి.
- e Discuss the importance of Human Resource Development.
మానవ వనరుల అభివృద్ధి ప్రాముఖ్యతను చర్చించండి.
- f Describe the nature of HRM. మానవ వనరుల నిర్వహణ స్వభావాన్ని వివరించండి.
- g Discuss the need for Human Resource Planning. మానవ వనరుల ప్రణాళిక అవసరాన్ని చర్చించండి.
- h Write about the principles of Wage. వేతన సూత్రాల గురించి వ్రాయండి.

SECTION – B(5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A Explain the meaning and scope of HRM.
మానవ వనరుల నిర్వహణ యొక్క అర్థం మరియు పరిధిని వివరించండి.

OR

 B Discuss the evolution of HRM. మానవ వనరుల నిర్వహణ యొక్క పరిణామాన్ని చర్చించండి.
- 3 A Define Human Resource Planning and explain its process.
మానవ వనరుల ప్రణాళికను నిర్వచించండి మరియు దాని ప్రక్రియను వివరించండి.

OR

 B Describe the concept and methods of Recruitment.
నియామకం యొక్క భావన మరియు పద్ధతులను వివరించండి.
- 4 A Explain the concept and importance of Performance Appraisal.
పనితీరు అంచనా యొక్క భావన మరియు ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

OR

 B Explain the process and techniques of Performance Appraisal.
పనితీరు అంచనా ప్రక్రియ మరియు సాంకేతికతలను వివరించండి.
- 5 A Describe the concept of Compensation Administration and the factors influencing compensation.
కాంపెన్సేషన్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ భావన మరియు పరిహారం పై ప్రభావం చూపే అంశాలను వివరించండి.

OR

 B Explain the disciplinary procedures related to employees.
ఉద్యోగులకు సంబంధించిన క్రమశిక్షణా విధానాలను వివరించండి.
- 6 A Discuss the concept and scope of Human Resource Development.
మానవ వనరుల అభివృద్ధి భావన మరియు పరిధిని చర్చించండి.

OR

 B Explain various Learning theories. వివిధ అభ్యాస సిద్ధాంతాలను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF ARTS

B.A (L) (LANGUAGES --SANSKRIT) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024

चम्पूरामायणम्

PAPER- IV

Time : 3 hours

SEMESTER - V

Marks: 80

अ --- विभागः

I. चतुर्णां श्लोकानां पूरयत ।

4x 5 =20

1. मानिषाद .....काम मोहितम् ।
2. उच्छैर्गति र्जगति .....सत् प्रणमः ।
3. लक्ष्मीं तनोतु .....धुरम्धरं नः ।
4. एनां पुराण .....रावणनामधेयः ।
5. वाणी विलस .....पिच्छुकेव ।
6. नारायणाय ..... नमः परस्मै ।

आ --- विभागः

II. चतुर्णां प्रश्नानां समाधेयाः ।

4 x 15 = 60

1. भोजराज विरचिते चम्पूरामायण कविना औचित्यं विशदयत?
2. ग्रन्थोक्तदिश रामायण काव्यावतरणस्य सन्निवेशं चित्रयत?
3. गीर्वाणगणैः नारायणाय विज्ञापितं रावणद्वैत्यं ग्रन्थोक्तदिश विशदयत ?
4. यागसंरक्षणार्थं विश्वामित्रेण सह रामस्य अनुगमनं सन्निवेशं यथा ग्रन्थं विशदयत?
5. देवगणैः नारायणाय विज्ञापितं रावणद्वैत्यं ग्रन्थोक्तदिशा विशदयत?
6. ताटकवृत्रान्तं वर्णयत ?

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
COST ACCOUNTING

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION-A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions

- a Define cost accounting. కాస్ట్ అకౌంటింగ్ నిర్వచించండి?
- b What is indirect labour cost? పరోక్ష వేతనాలు అంటే ఏమిటి?
- c Explain one incentive plan for wage payment. వేతన చెల్లింపు కోసం ఒక ప్రోత్సాహక ప్రణాళికను వివరించండి.
- d What is the purpose of a job cost sheet? జాబ్ కాస్ట్ షీట్ యొక్క ప్రయోజనం ఏమిటి?
- e What is contract costing? కాంట్రాక్ట్ కాస్టింగ్ అంటే ఏమిటి?
- f Compute Prime Cost? Opening Stock of Raw Material Rs. 5000, Materials Purchased Rs. 3000, Direct Expenses Rs. 2000, Direct Wages Rs. 2000 and Supervisor Salary Rs.2000 ప్రధాన వ్యయంను లెక్కించండి ? ముడి మెటీరియల్ ప్రారంభ స్టాక్ రూ. 5000, కొనుగోలు చేసిన మెటీరియల్స్ రూ. 3000, ప్రత్యక్ష ఖర్చులు రూ. 2000, ప్రత్యక్ష వేతనాలు రూ. 2000 మరియు సూపర్వైజర్ జీతం రూ.2000
- g Find the Min Stock Level? Reorder Quantity 2200 Lts, Reorder Level 12500 Lts, Normal Consumption 7800 Lts, Reorder Period = 6 - 8 weeks మినిమమ్ స్టాక్ స్థాయిని కనుగొనండి? రి ఆర్డర్ పరిమాణం 2200 Lts, రి ఆర్డర్ స్థాయి 12500 Lts, సాధారణ వినియోగం 7800 Lts, రి ఆర్డర్ కాలం = 6 - 8 వారాలు
- h Prepare a Contract Account? Contract Price Rs. 250000, Contract Expenses Rs. 125000, Certified Work Rs. 200000. కాంట్రాక్ట్ ఖాతాను సిద్ధం చేయండి? కాంట్రాక్ట్ ధర రూ. 250000, కాంట్రాక్ట్ ఖర్చులు రూ. 125000, ఆమోదించబడిన పని రూ. 200000.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Describe the essential features, objectives, and scope of cost accounting, and discuss the advantages and limitations of implementing a cost accounting system. కాస్ట్ అకౌంటింగ్ యొక్క ముఖ్యమైన లక్షణాలు, లక్ష్యాలు మరియు పరిధిని వివరించండి మరియు కాస్ట్ అకౌంటింగ్ సిస్టమ్ను అమలు చేయడం వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు మరియు పరిమితులను చర్చించండి.

OR

- B Hyderabad Company provides the following information on 31-3-2024. Sales for the year 2,75,000, **Inventories at the beginning of the year:** - Raw Materials 3,000 - Work in Progress 4,000 - Finished Goods 1,10,000; Purchase of materials 65,000, Direct Labour 6,000, **Inventories at the end of the year:** - Raw Materials 4,000 - Work in Progress 6,000 - Finished Goods 8,000; **Other expenses for the year:** Selling expenses 27,500, Administrative expenses 13,000, Factory overheads 40,000, Prepare Cost Sheet. హైదరాబాద్ కంపెనీ 31-3-2024 నాడు కింది సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. సంవత్సరానికి అమ్మకాలు 2,75,000, **సంవత్సరం ప్రారంభంలో ఇన్వెంటరీలు:** - ముడి పదార్థాలు 3,000 - పురోగతిలో పని 4,000 - పూర్తయిన వస్తువులు 1,10,000; మెటీరియల్స్ కొనుగోలు 65,000, ప్రత్యక్ష వేతనాలు 6,000, **సంవత్సరం చివరిలో ఇన్వెంటరీలు:** - ముడి పదార్థాలు 4,000 - పురోగతిలో పని 6,000 - పూర్తయిన వస్తువులు 8,000; **సంవత్సరానికి ఇతర ఖర్చులు:** విక్రయ ఖర్చులు 27,500, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఖర్చులు 13,000, ఫ్యాక్టరీ ఓవర్హెడ్లు 40,000, కాస్ట్ షీట్ను సిద్ధం చేయండి.

- 3 A Explain the different methods of pricing material issues to production, such as FIFO, LIFO, Simple and Weighted Average Methods. FIFO, LIFO, సింపుల్ మరియు వెయిటెడ్ యావరేజ్ మెథడ్స్ వంటి మెటీరియల్ జారీ ధర నిర్ణయించే వివిధ పద్ధతులను వివరించండి.

OR

(Contd.....)

- B Karimnagar Company has purchased and issued materials as under:
కరీంనగర్ కంపెనీ ఈ క్రింది విధంగా మెటీరియల్స్ కొనుగోలు చేసి జారీ చేసింది:

2023 June 1 stock of materials 200 units at Rs. 2.50 per unit స్టాక్ మెటీరియల్స్ 200 యూనిట్లు రూ. యూనిట్లు 2.50
3 Purchased 300 units at Rs. 3 per unit 300 యూనిట్లను కొనుగోలు చేశారు. యూనిట్లు రూ 3
7 Purchased 500 units at Rs. 4 per unit 500 యూనిట్లను కొనుగోలు చేసింది. యూనిట్లు రూ 4
10 Issued 600 units 600 యూనిట్లను జారీ చేసింది
12 Purchased 400 units at Rs. 4 per unit 400 యూనిట్లను కొనుగోలు చేశారు. యూనిట్లు రూ 4
18 Issued 500 units 500 యూనిట్లను జారీ చేసింది
24 Purchased 400 units at Rs. 5 per unit 400 యూనిట్లను కొనుగోలు చేశారు. యూనిట్లు రూ 5
28 Issued 200 units 200 యూనిట్లు జారీ

Prepare the stores ledger under FIFO method. LIFO పద్ధతిలో స్టోర్స్ లెడ్జర్ను సిద్ధం చేయండి.

- 4 A Explain the classification, allocation, apportionment, and absorption of overheads in cost accounting.
కాస్ట్ అకౌంటింగ్లో ఓవర్హెడ్ల వర్గీకరణ, కేటాయింపు, విభజన మరియు శోషణను వివరించండి.

OR

- B A worker takes 6 hours to complete a job under a scheme of payment by results. The standard time allowed for the job is 9 hours. His wage rate is 15 per hour. Material cost of the job is 120 and the overheads are recovered at 15% of the total direct wages. Calculate the Wage Payment under (a) Rowan (b) Halsey system of incentive and c) Factory Cost ఫలితాల ద్వారా చెల్లింపు పథకం కింద ఉద్యోగాన్ని పూర్తి చేయడానికి ఒక కార్మికుడు 6 గంటలు పడుతుంది. ఉద్యోగం కోసం అనుమతించబడిన ప్రామాణిక సమయం 9 గంటలు. అతని వేతనం గంటకు 15. ఉద్యోగం యొక్క మెటీరియల్ ధర 120 మరియు ఓవర్హెడ్లు మొత్తం ప్రత్యక్ష వేతనాలలో 15% వద్ద రికవరీ చేయబడతాయి. (ఎ) రోవాన్ (బి) హాల్సే ఇన్సెంటివ్ సిస్టమ్ కింద వేతన చెల్లింపును లెక్కించండి మరియు సి) ఫ్యాక్టరీ వ్యయం లెక్కించండి.

- 5 A Describe the features and format of a cost sheet, and explain the steps involved in preparing a tender or estimated cost sheet. కాస్ట్ షీట్ యొక్క ఫీచర్లు మరియు ఆకృతిని వివరించండి మరియు బెండర్ లేదా అంచనా వ్యయం షీట్ను సిద్ధం చేయడంలో ఉన్న దశలను వివరించండి.

OR

- B The estimated material cost of job D-2 is Rs. 5,000 and direct labour cost is likely to be Rs. 1,000. In the machine shop it will require machining by Machine No. 8 for 20 hours and by Machine No. 11 for 6 hours. Machine hour rates for Machine No. 8 and Machine No. 11 are Rs. 10 and Rs. 15 respectively. Last year, the direct wages amounted to Rs. 80,000 and factory overheads (excluding those related to Machine No. 8 and 11) amounted to Rs. 48,000. Similarly, the factory cost of all jobs last year amounted to Rs. 2,50,000 and office expenses Rs. 37,500. Prepare a statement of quotation which provides for 20% profit used on selling price. జాబ్ D-2 అంచనా మెటీరియల్ ధర రూ. 5,000 మరియు డైరెక్ట్ లేబర్ ఖర్చు రూ. 1,000. మెషిన్ షాప్లో మెషిన్ నంబర్ 8 ద్వారా 20 గంటలు మరియు మెషిన్ నంబర్ 11 ద్వారా 6 గంటలు మ్యాచింగ్ చేయాల్సి ఉంటుంది. మెషిన్ నంబర్ 8 మరియు మెషిన్ నంబర్ 11 కోసం మెషిన్ అవర్ ధరలు వరుసగా రూ. 10 మరియు రూ. 15. గతేడాది ప్రత్యక్ష వేతనాలు రూ. 80,000 మరియు ఫ్యాక్టరీ ఓవర్హెడ్లు (మెషిన్ నంబర్ 8 మరియు 11కి సంబంధించినవి మినహాయించి) రూ. 48,000. అదేవిధంగా, గత సంవత్సరం అన్ని ఉద్యోగాల ఫ్యాక్టరీ ఖర్చు రూ. 2,50,000 మరియు ఆఫీసు ఖర్చులు రూ. 37,500. అమ్మకపు ధరపై ఉపయోగించిన 20% లాభాన్ని అందించే కొటేషన్ షీట్ మెంట్ను సిద్ధం చేయండి.

- 6 A Explain the procedure of contract costing and the guidelines for assessing profit on incomplete contracts. కాంట్రాక్ట్ వ్యయ విధానం మరియు అసంపూర్ణ కాంట్రాక్టులపై లాభాలను అంచనా వేయడానికి మార్గదర్శకాలను వివరించండి

OR

- B The following expenses were incurred for the production of 1,500 units of the following product: (Rs.) Materials 3,50,000 Wages 1,20,000 Overheads 80,000, Normal wastage in the process is 2% of the input and the scrap value is Rs.300 per unit. You are required to prepare a process account, assuming there was no abnormal loss or gain. కింది 1,500 ఉత్పత్తి యూనిట్లకు క్రింది ఖర్చులు చెల్లించినవి : (రూ.) మెటీరియల్స్ 3,50,000 వేతనాలు 1,20,000 ఓవర్హెడ్లు 80,000, ప్రక్రియలో సాధారణ వృధా ఇన్పుట్లో 2% మరియు స్క్రాప్ విలువ యూనిట్కు రూ. 300. మీరు ఎటువంటి అసాధారణ నష్టం లేదా లాభం లేదని భావించి, ప్రాసెస్ ఖాతాను సిద్ధం చేయాలి.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
B B A (General) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
FINANCIAL MARKETS AND SERVICES
(Finance Elective)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1   **Answer any FIVE questions**

- a   Financial Markets
- b   Book Building
- c   Underwriting
- d   Leasing features
- e   Definition of Venture Capital
- f   Credit rating
- g   Factoring
- h   History of Mutual Funds

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)
Answer ALL Questions

2   A   What do you know about Indian Financial System? State its functions.

OR

B   Discuss the role of RBI and SEBI in regulating financial markets?

3   A   What is Secondary Market? Writ about organisation Stock Exchanges briefly.

OR

B   Describe Listing of Securities? Write about Trading and settlement of Trading.

4   A   What is the concept of Hire Purchase? Discuss it features, merits and limitation.

OR

B   What is Venture Capital? Explain the stages of financing.

5   A   What is meant by Rating Symbols? Discuss the process of Credit Rating Agencies.

OR

B   Define Merchant Banking. Explain its types in detail.

6   A   What is Net Asset Value? Discuss evaluating process of MF operations.

OR

B   What are the types of mutual funds and how do you evaluate mutual funds? Explain.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (General) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
BRAND MANAGEMENT
(Marketing Elective)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1   **Answer any FIVE questions**
- a   Benefits of a brand
  - b   AIDA model
  - c   Unrelatedbrand Extension
  - d   Dimensions of brand image
  - e   Brand dilution
  - f   Challenges faced by brand manager
  - g   Brand Exploratory
  - h   Brand Audit

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)
Answer ALL questions

- 2   A   Explain the opportunities and challenges in brand building?
- OR**
- B   Explain the importance of branding ? What is its significance for consumers and firms?
- 3   A   Write the possible ways to create the brand awareness?
- OR**
- B   Discuss in detail about brand communication?
- 4   A   What are the types of brand extension decision? Give examples?
- OR**
- B   What are the factors influencing brand extension decisions?
- 5   A   Discuss the process of positioning a new brand in the market
- OR**
- B   What is brand loyalty? Mention the measures taken for building brand loyalty.
- 6   A   Explain Brand Valuator Model (BAV).
- OR**
- B   What are the criteria for choosing brand elements to build brand equity?

★★★★★

[MAX. MARKS: 80

1   **Answer any FIVE questions**

- SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**
Answer ALL questions

- ★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA(Computer Applications) V SEM (CBCS R 19) EXAMINATIONS DEC 2024
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Write Short Notes any FIVE question

- a Information System
- b Behavioural Approach
- c Business Processes
- d Role of IS in decision making
- e System analysis
- f End user development
- g Inventory management
- h Spyware

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)
Answer ALL questions

2 A Write about characteristics of Information System

OR

B Discuss dimensions of Information System

3 A Explain various types of Information Systems

OR

B Describe the decision making process in MIS

4 A Explain business process redesign with neat illustrations and examples.

OR

B Give a note on structured and object oriented methodologies

5 A Describe Accounting Information System

OR

B Explain Human Resource Information System

6 A Enumerate and explain malicious software

OR

B Give a detailed note on firewall in detail with neat illustrations

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA(Artificial Intelligence) V SEM (CBCS R 19) EXAMINATION, DEC 2024
ARTIFICIAL INTELLIGENCE & MACHINE LEARNING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Write Short Notes on any Five questions

- a Give a brief history of AI
- b Concept of Rationality
- c Informed search strategies
- d Search Space
- e Blocks World
- f Computer Vision
- g Learning Problem
- h Importance of good features

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer all questions

2 A Write a detailed note on foundations of AI

OR

B Write about Agents and Environment.

3 A Explain problem solving with adequate examples.

OR

B Describe breadth first with neat illustrations and example

4 A Explain nonlinear planning with goal stack

OR

B Give a note on action and robot architecture.

5 A Describe the decision tree with neat illustrations and examples.

OR

B Explain data distributions in learning.

6 A Illustrate and explain feature pruning and normalization

OR

B Give a detailed note on evaluating model performance.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
BOTANY – V (A)
BIODIVERSITY AND CONSERVATION

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)1 **Answer any EIGHT questions**

a	Genetic diversity	జన్యు వైవిధ్యం
b	Aesthetic values	సౌందర్య విలువలు
c	Wild plants	అడవి మొక్కలు
d	Red data book	రెడ్ డేటా బుక్
e	WWF	WWF
f	IUCN	IUCN
g	National parks	జాతీయ పార్కులు
h	Cryopreservation	క్రయోప్రజర్వేషన్
i	Seed banks	విత్తన బ్యాంకులు
j	Wood uses	కలప ఉపయోగాలు
k	Avenue trees	అవెన్యూ చెట్లు
l	Fruits and Nuts	పండ్లు మరియు గింజలు

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 a What is Agro biodiversity? Explain about species of cultivated plants?
 వ్యవసాయ జీవవైవిధ్యం అంటే ఏమిటి? సాగు చేసిన మొక్కల జాతుల గురించి వివరించండి?

OR

- b Write about values and uses of Biodiversity?
 జీవవైవిధ్యం యొక్క విలువలు మరియు ఉపయోగాల గురించి రాయండి

- 3 a Explain about the following.
 కింది వాటి గురించి వివరించండి.

(a) UNEP (b) UNESCO

OR

- b Explain about biodiversity loss.
 జీవవైవిధ్య నష్టం గురించి వివరించండి.

- 4 a Write an article on Genetic conservation and ecosystem conservation.
 జన్యు పరిరక్షణ మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థ పరిరక్షణపై ఒక కథనాన్ని రాయండి

OR

- b Write about Ex-situ conservation.
 Ex-situ పరిరక్షణ గురించి రాయండి

- 5 a Discuss important cultivable fruit trees and their commercial aspects.
 ముఖ్యమైన పండించదగిన పండ్ల చెట్లు మరియు వాటి వాణిజ్య అంశాలను చర్చించండి.

OR

- b Discuss the uses and commercial aspects of forests.
 అడవుల ఉపయోగాలు మరియు వాణిజ్య అంశాలను చర్చించండి.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
PHYSICS - V
MODERN PHYSICS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)**1. Answer any EIGHT Questions**

- a) Explain L-S and J-J coupling schemes. L-S మరియు J-J సందానములను వివరించుము.
- b) Explain selection rules and intensity rules. వర్ణపట రేఖల వరణ నియమాలను మరియు తీవ్రత నియమాలను వివరించుము
- c) Using j-j coupling, calculate the spectral terms for 4p, 4d configuration
j-j సందాన సహాయంతో 4p, 4d విన్యాసం యొక్క వర్ణపట పదాలను లెక్కించండి.
- d) What is Raman effect? give its uses. రామన్ ఫలితం అనగానేమి? దాని ఉపయోగాలను తెలపండి.
- e) Discuss the inadequacy of classical physics. సంప్రదాయ భౌతిక శాస్త్రం లోపాలను చర్చించండి.
- f) Calculate the de-Broglie wave length of a proton moving with velocity of 2200 m/s.
2200 మీ/సె వేగంతో ప్రయాణించి ప్రోటాన్ యొక్క డిబ్రోలి తరంగ దైర్ఘ్యాన్ని కనుక్కోండి.
- g) Write the properties of matter waves. ద్రవ్య తరంగాల లక్షణాలను వివరించుము
- h) Explain wave velocity and group velocity. తరంగ వేగం మరియు సమూహ వేగం లను వివరించుము
- i) Find the binding energy of an alpha particle from following data. Mass of the Helium nucleus = 4.001265 a.m.u: Mass of the proton = 1.007277 a.m.u: Mass of neutron = 1.008666 a.m.u: take 1 a.m.u = 931.48 Mev.
ఆల్ఫా పార్టికల్ యొక్క బంధన శక్తిని కింద ఇవ్వబడిన విలువల సహాయంతో లెక్కించండి. హీలియం న్యూక్లియస్ ద్రవ్యరాశి = 4.001265 a.m.u: ప్రోటాన్ ద్రవ్యరాశి = 1.007277 a.m.u: న్యూట్రాన్ ద్రవ్యరాశి 1.008666 a.m.u: 1 a.m.u = 931.48 Mev.
- j) Give the physical significance of wave function. తరంగ ప్రమేయం భౌతిక ప్రాముఖ్యత ఏమిటి.
- k) Describe the liquid drop model of nucleus. ద్రవ బిందు నమూనాను చర్చించండి
- l) In a crystal lattice plane cuts intercepts 2a, 3b and 6c along the three axes where **a, b** and **c** are primitive vectors. Determine the miller indices of the given plane.
ఒక స్పటిక జాలక తలము 2a, 3b మరియు 6c అంతర ఖండాల తో మూడు అక్షాలను ఖండిస్తుంది. a, b మరియు c లు ఆదిమ సదిశలు అయితే మిల్లర్ సూచికలను లెక్కించండి

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

2. a) Explain the different Quantum numbers associated with an atom.
పరమాణువుకు సంబంధించిన వివిధ క్వాంటం సంఖ్యలను వివరించండి
- OR**
- b) Describe vibrational energies and spectrum of diatomic molecule.
ద్వి పరమాణుక వర్ణపట మరియు కంపన శక్తులను వివరించండి.
3. a) State Heisenberg uncertainty principle for (a) position and momentum (b) energy and time.
హైసెన్-బర్గ్ అనిశ్చిత నియమాన్ని (a) స్థానం మరియు ద్రవ్యవేగం. (b) శక్తి మరియు కాలంలను వివరించండి.
- OR**
- b) What is photoelectric effect and explain it? Derive Einsteins photoelectric equation.
కాంతి విద్యుత్ ఫలితం అనగానేమి. ఐన్ స్టీన్ కాంతి విద్యుత్ ఫలితానికి సమీకరణాన్ని రాబట్టండి.
4. a) Explain how the shell model accounts for the existence of magic numbers.
మ్యాజిక్ సంఖ్యల సంబంధించిన కర్పూర నమూనాను వివరించండి

OR

- a) Discuss in detail the Gamows theory of alpha decay. ఆల్ఫా క్షీణత కు గేమో సిద్ధాంతాన్ని వివరించండి.
5. a) Discuss the diamond structure with diagram. డైమండ్ నిర్మాణాన్ని పటం సహాయంతో వివరించండి.

OR

- b) Describe the Powder method for the analysis of crystal structure, what are the advantages of this method.
స్పటిక నిర్మాణానికి సంబంధించిన పౌడర్ పద్ధతిని వివరించి. ఈ పద్ధతి ఉపయోగాలను వివరించుము.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.Sc. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
DAIRY SCIENCE – V (A)
TECHNOLOGY OF DAIRY PRODUCTS - I

TIME: 3 HRS]**[MAX. MARKS: 80**

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a Write briefly about storage of milk.
- b Write short notes on grading of milk.
- c Write about filtration of milk.
- d Write briefly about HTST.
- e What is Uperization?
- f Brief note on sterilization of milk.
- g Write about the types of milk packaging materials.
- h What are the sources of dairy waste?
- i Briefly write on disposal of dairy effluents.
- j What is double toned milk?
- k Write short notes on full cream milk.
- l Brief note on types of cream.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a** What is pasteurization of milk? & Write about its objectives.

OR

- b** Explain in detail about objections to pasteurization of milk.

- 3 a** Write about the factors influencing the homogenization of milk.

OR

- b** Explain about the standardization of milk.

- 4 a** Write in detail about trickling filters.

OR

- b** Explain the importance of treatment of dairy waste.

- 5 a** Describe about the methods of cream separation.

OR

- b** Discuss the factors affecting fat losses in skim milk.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS DEC 2024
DAIRY SCIENCE – V (B)
DAIRY CHEMISTRY

TIME: 3 HRS

[MAX.MARKS: 80]

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Write the difference between the composition of cow milk and buffalo milk
- b Define milk in chemical terms
- c Enlight the importance of colostrum
- d Write the affect of season on milk composition
- e Justify why the variation of fat percentage in different portions of milk during the process of milking?
- f "The composition of milk varies between species" Give reason?
- g Write about Germicidal property of milk
- h Write about the colour and flavour of milk
- i Define refractive index and electrical conductivity
- j Give the nutritive value of milk
- k Write about the protein distribution in milk
- l Write the FSSAI specifications for various types of milk

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Write the composition of different species of milk

OR

b Explain in detail about the major constituents of milk.
- 3 a Discuss the factors affecting the composition of milk

OR

b Write about the affect of estrus, feed and drug on yield of milk
- 4 a Mention the different methods of determination of specific gravity and explain any one method in detail.

OR

b Explain the factors affecting the surface tension of milk.
- 5 a Write the procedure for detection of common adulterants, neutralizers and preservatives in milk.

OR

b Explain Chemical tests for Grading of raw milk

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
DATA SCIENCE – V (B)
NO SQL DATABASES

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1   **Answer any EIGHT questions**
- a   Write about impedance mismatch
  - b   Write difference between No SQL and RDBMS
  - c   Give a brief understanding about Aggregates with examples.
  - d   Write about single server database
  - e   Give a short note on master slave databases
  - f   Explain replication with examples.
  - g   Explain the concept of data sharding.
  - h   List the features of document model
  - i   Give an example of graph databases.
  - j   Give a simple understanding about quorum
  - k   Write features of Key-Value database.
  - l   List advantages of Column-family databases.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2   a   Discuss various applications of NoSQL
- OR**
- b   Explain relationships and materialized views
- 3   a   Explain various types of replications
- OR**
- b   Write a note on version stamp with example in detail.
- 4   a   Write the use-cases of key-value databases
- OR**
- b   Give a detailed note on When not to Use document databases
- 5   a   Illustrate and explain suitable use cases of column-family data store.
- OR**
- b   Illustrate and explain graph database in detail.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ECONOMICS – V (A)
PUBLIC ECONOMICS

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION –A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions:** ఏదైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:

- a) Definition of Public Finance - పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ నిర్వచనం
- b) Cost Benefit Analysis వ్యయ ప్రయోజన విశ్లేషణ
- c) Direct Taxes- ప్రత్యక్ష పన్నులు
- d) GST జి ఎస్ టి
- e) Balanced Budget సమతుల్య బడ్జెట్
- f) Evolution of Public Finance పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ యొక్క పరిణామం
- g) Public Expenditure పబ్లిక్ వ్యయం
- h) Benefit approach of Taxation పన్నుల యొక్క ప్రయోజన విధానం

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL Questions:** అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:

2. a) How was public finance evolved? Explain its importance.
పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ ఎలా అభివృద్ధి చెందింది? దాని ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

OR

- b) Explain the role of state in planning and Economic Development
ప్రణాళిక మరియు ఆర్థికాభివృద్ధిలో రాష్ట్ర పాత్రను వివరించండి

3. a) Discuss Peacock Wiseman theory of Public Expenditure
పీకాక్ వైజ్మన్ ప్రభుత్వ వ్యయం సిద్ధాంతాన్ని చర్చించండి

OR

- b) Illustrate the principle of maximum social advantage
గరిష్ట సామాజిక ప్రయోజనం యొక్క సూత్రాన్ని వివరించండి

4. a) Critically examine the benefit approach of taxation
పన్నుల ప్రయోజన విధానాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి

OR

- b) Write a short answer on incidence of taxation and shifting of taxation
పన్ను భారం మరియు పన్నుల బదిలీ పై సంక్షిప్త సమాధానం రాయండి .

5. a) Define fiscal policy and write its objectives
కోశ విధానాన్ని నిర్వచించండి మరియు దాని లక్ష్యాలను వ్రాయండి

OR

- b) State the main features of Indian federal financial structure
భారత సమాఖ్య ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క ప్రధాన లక్షణాలను పేర్కొనండి

6. a) What is meant by budget? Explain the difficulties involved in the Zero Based Budget
బడ్జెట్ అంటే ఏమిటి? జీరో బేస్డ్ బడ్జెట్లో ఉన్న ఇబ్బందులను వివరించండి

OR

- b) Discuss about fiscal sectors reforms introduced in India
భారతదేశంలో ప్రారంభించబడిన కోశ రంగాల సంస్కరణల గురించి చర్చించండి

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ECONOMICS – V (A)

PUBLIC ECONOMICS (عوامی معاشیات)

پرچہ معاشیات سسٹر - V (A)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part -A

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- 1- (a) عوامی مالیہ کی تعریف Definition of Public Finance (e) متوازن بجٹ Balanced Budget
- (b) لاگت سے فائدہ کا تجزیہ Cost Benefit Analysis (f) عوامی مالیہ کا ارتقاء Evolution of Public Finance
- (c) راست ٹیکس Direct Taxes (g) عوامی خرچ Public Expenditure
- (d) جی ایس ٹی GST (h) ٹیکس کے فائدے Benefit approach of Taxation

Part -B

(Marks:5 × 12= 60)

مندرجہ ذیل سے تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- 2- (a) عوامی مالیہ کیسے تیار ہوا ہے؟ اور عوامی مالیہ کی اہمیت کو اپنے الفاظ میں لکھیے۔
 (یا) How was public finance evolved? Explain its importance.
- (b) منصوبہ بندی اور معاشی ترقی میں ریاست کے کردار کی وضاحت کریں۔
 Explain the role of state in planning and Economic Development
- 3- (a) Peacock Wiseman کے عوامی خرچ کے نظریہ پر بحث کیجیے۔
 (یا) Discuss Peacock Wiseman theory of Public Expenditure
- (b) زیادہ سے زیادہ سماجی فائدہ کے اصول کی وضاحت کریں۔
 Illustrate the principle of maximum social advantage
- 4- (a) ٹیکس کے فوائد کے نقطہ نظر کا تنقیدی جائزہ لیں۔
 (یا) Critically examine the benefit approach of taxation .
- (b) ٹیکس اور مبادلہ ٹیکس کے وقوع پذیری پر نوٹ لکھیے۔
 Write a short answer on incidence of taxation and shifting of taxation.
- 5- (a) مالیاتی پالیسی کی وضاحت کریں اور اس کے مقاصد بیان کریں۔
 (یا) Define fiscal policy and write its objectives.
- (b) -ہندوستانی وفاقی مالیاتی ڈھانچے کی اہم خصوصیات بیان کریں۔
 State the main features of Indian federal financial structure
- 6- (a) بجٹ سے کیا مراد ہے؟ صفر پر بنیاد بجٹ کی شمولیت کی مشکلات کو بیان کریں۔
 (یا) What is meant by budget? Explain the difficulties involved in the Zero Based Budget
- (b) -ہندوستان میں متعارف کرائے گئے مالیاتی شعبوں میں اصلاحات کے بارے میں لکھیے۔
 Discuss about fiscal sectors reforms introduced in India

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER 9CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ECONOMICS – V (B)
AGRICULTURAL ECONOMICS

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE questions: ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:**

- Nature of Agricultural Economics- వ్యవసాయ ఆర్థిక శాస్త్రం యొక్క స్వభావం
- Agricultural inputs - వ్యవసాయ ఉత్పాదకాలు
- Agricultural Productivity - వ్యవసాయ ఉత్పాదకత
- Subsistence farming - జీవనాధార వ్యవసాయం
- Agricultural Exports from India - భారతదేశం నుండి వ్యవసాయ ఎగుమతులు
- Agricultural Economics - వ్యవసాయ ఆర్థిక శాస్త్రం
- Recent Growth trends of Indian Agriculture - ఇటీవలి భారతీయ వ్యవసాయం యొక్క వృద్ధి పోకడలు
- Size of Farm in India - భారతదేశం లో కమతం పరిమాణం

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL the questions: అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:**

- Explain the factors that will affect the agricultural development?
వ్యవసాయాభివృద్ధిని ప్రభావితం చేసే అంశాలను వివరించండి?

OR

- Describe the interdependency between agriculture and industry
వ్యవసాయం మరియు పరిశ్రమల మధ్య పరస్పర ఆధారపడటాన్ని వివరించండి
- Discuss the concept of production function
ఉత్పత్తి ఫలం యొక్క భావనను చర్చించండి
- OR**
- Explain the role of agricultural inputs in farm production?
వ్యవసాయ ఉత్పత్తిలో వ్యవసాయ ఉత్పాదకాల పాత్రను వివరించండి?
- What factors will influence agricultural productivity and explain recent agricultural productivity trends in Indian agriculture
వ్యవసాయ ఉత్పాదకతను ఏ అంశాలు ప్రభావితం చేస్తాయి మరియు భారతీయ వ్యవసాయంలో ఇటీవలి వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పోకడలను వివరిస్తాయి

OR

- What are the agrarian reforms implemented in India?
భారతదేశంలో అమలు చేయబడిన వ్యవసాయ సంస్కరణలు ఏమిటి?
- Discuss various methods of farming వివిధ వ్యవసాయ పద్ధతులను చర్చించండి

OR

- How does the farm size affect the productivity in Indian Agriculture?
కమత పరిమాణం భారతీయ వ్యవసాయంలో ఉత్పాదకతను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది?
- Illustrate the processing and marketing trends in Indian agricultural sector
భారతీయ వ్యవసాయ రంగంలో ప్రాసెసింగ్ మరియు మార్కెటింగ్ పోకడలను వివరించండి

OR

- What are agro-based industries? Explain the importance of agro-based industries in India
వ్యవసాయ ఆధారిత పరిశ్రమలు అంటే ఏమిటి? భారతదేశంలో వ్యవసాయ ఆధారిత పరిశ్రమల ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A.V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
COMMUNICATIVE ENGLISH – V
WRITING SKILLS

TIME: 3 Hours]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 10 = 50 Marks)

1. Answer any FIVE of the following.

- a. Why is it important to properly use the mechanics of writing?
- b. How do you use punctuation properly so that your sentences can easily be understood appropriately?
- c. How can you observe cohesion and coherence in writing?
- d. What are the five steps in report writing?
- e. What is the most effective way to organize a body paragraph?
- f. What are the questions a topic sentence can answer?
- g. How do you write a communication report?
- h. What should a topic sentence be supported by?
- i. What is the purpose of body paragraphs?
- j. How many types of supporting sentences are t

SECTION- B (6 X 5 = 30 Marks)

2. Answer any SIX of the following

- a. What are the 3 main purposes of a report?
- b. How do you end an introduction paragraph?
- c. What is the most effective way to organize a body paragraph?
- d. What are 4 important steps in creating an outline?
- e. How many types of supporting sentences are there?
- f. What are the questions a topic sentence can answer?
- g. Why is it important to use correct punctuation and correct spelling of words in writing?
- h. How do you teach the mechanics of writing?

★★★★★

FACULTY OF ARTS

B.A (L) (LANGUAGES --SANSKRIT) V SEM EXAMINATIONS DEC 2024

ALANKARA SHASTRAM -- काव्यादर्शः

Time : 3 hours

Marks: 80

सूचना --अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नासु चतुर्णां समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्याः। 4X5 = 20

1. “आदिराज ..... नश्यति” इति श्लोकं व्याख्यात ?
2. माधुर्यगुण निरूपणं कुरुत ?
3. त्रयोमयः .... विश्रुतः इति श्लोकं पूरयित्वा भावं च लिखत ?
4. सुकुमारतायाः गुण निरूपणं कुरुत ?
5. संस्कृतं .....प्राकृतक्रमः इति श्लोकं पूरयित्वा भावं च लिखत ?
6. श्लेष गुण निरूपणं कुरुत ?
7. इहशिष्टानु शिष्टाणां ..... प्रवर्तते श्लोकं पूरयित्वा भावं च लिखत ?
8. अर्थव्यक्ति नामकस्य गुणस्य विवेचनं कुरुत ?

II. अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नासु चतुर्णां प्रश्नानाम् समाधत्त ।

4 X 15 = 60

1. वैदर्भ गौडीय मार्गयोः स्वरूपं काव्यादर्शानुसारेण निरूपयत ?
2. आचार्य दण्डिनः जीवन परिचयं लिखत ?
3. संस्कृत -- प्राकृत --- अपभ्रंश मिश्रभाषाणं भेदान् निरूपयत ?
4. काव्यादर्शमाश्रित्य शब्दस्य काव्यस्य च महात्म्यं प्रतिपादयत ?
5. गद्य काव्यस्य भेदावभिधाय तयोर्विवेचनं काव्यादर्शानुसारेण कुरुत ?
6. सर्गबन्धस्य काव्यस्य स्वरूपादिकं काव्यादर्शानुसारेण विवेचयत ?
7. काव्यादर्शाकार कृतान् प्रबन्ध विशेषे भाषा विषयकान् नियमान् विवेचयत ?
8. आचार्य दण्ड्यानुसारेण काव्यस्य शरीरम् प्रतिपादयत ?

.....

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
COMPUTERSIZED ACCOUNTING

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION-A (5 X 4 = 20 Marks)

1   **Answer any FIVE questions**

- a   How to Alter Company
- b   What are the Different types of Inventories
- c   Deletion of Groups
- d   What is Debit Note
- e   What is Journal Stock
- f   What is New Reference
- g   Changing of Financial Year in ERP
- h   Day Book

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

2   A   Define Computerized Accounting and It's Features, Advantages and Disadvantages?

OR

B   Explain about Chart of Accounts in Tally ERP?

3   A   What is Inventory Management? And How to Maintain Stock Keeping Units in Tally ERP9?

OR

B   Explain about Various types of Inventory Reports in Tally ERP 9?

4   A   Explain about types of Vouchers and its Uses?

OR

B   Explain The Journal Voucher, Sales Voucher, and Credit Note Voucher in Tally ERP9?

5   A   Explain about Bills Receivables and Bills Payables? And Differences between Bills Receivables and Bills Payables?

OR

B   How to Activate Bill wise Details at the Voucher Entry?

6   A   Define MIS? And Explain it's objectives, Advantages and Disdvantages?

OR

B   How to Check the Trail Balance & Display of Books of Accounts in MIS?

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ANALYSIS OF INVESTMENT IN FINANCIAL ASSETS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)1 **Answer any Five questions**

a Risk-return trade-off	e Optimum portfolio
b Systematic and unsystematic risk	f Minimum Risk Portfolio
c Efficient market hypothesis	g Capital Asset Pricing Model (CAPM)
d Job enlargement and job enrichment	h Assumptions of formula plans

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A Define investment. What are the characteristics of investment and also explain the criteria for evaluating the investment?

OR

- B How does technical analysis differ from the fundamental analysis?

- 3 A What is Job Analysis? Explain the Process, Purposes and Uses of Job Analysis.

OR

- B What do you mean by recruitment? Also discuss the merits and demerits of external sources of recruitment.

- 4 A What is valuation of securities? Analyse the various methods of valuation of equity shares.

OR

- B A chemical company paid a dividend of Rs. 2.75 during the current year. Forecasts suggest that earnings and dividends of the company are likely to grow at the rate of 8 per cent over the next five years and at the rate of 5 per cent thereafter. Investors have traditionally required a rate of return of 20 per cent on these shares. What is the present value of the stock?

- 5 A Bring out the significance of Markowitz portfolio theory in portfolio management.

OR

- B Given the data for the following two security portfolio, calculate the return and risk of the equally invested portfolio.

Security	Narender	Rajender
Return (%)	26.90	17.50
Standard Deviation	22.30	51.00
Correlation co-efficient	0.12	

- 6 A What are the rules to be followed by an investor who wants to adopt formula plans?

OR

- B Consider the following information for three mutual funds, P, Q, R and the market.

Portfolio	Mean Return (%) R_p	Standard deviation (%) σ_p	Beta β
P	12	18	1.1
Q	10	15	0.9
R	13	20	1.2
Market Index	11	17	1.0

The mean risk-free rate was 6 percent. Calculate the Treynor measure, Sharpe measure and Jensen measure for the three mutual funds and the market index.

★★★★★

**FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
RETAIL MANAGEMENT**

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions

- a Convenient stores
- b Traditional retail formats
- c Vertical merchandising
- d Types of store layout
- e Physical distribution system
- f Trade-name Franchising
- g Un-organized retailing
- h Concept of Lifecycle in retail

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

2 A Explain the characteristics of Retailing?

OR

B What is the role and impact of FDI in Indian retail sector?

3 A Explain the types of franchising?

OR

B What is the conflict theory in retail and explain in detail?

4 A Write the Factors influencing Merchandising

OR

B Explain the process of Merchandise planning?

5 A Explain the different types of store layouts?

OR

B Write in detail about retail communication mix?

6 A Explain the Role and functions of channels of distribution in retailing

OR

B What do you mean Channel Conflicts and how to manage them?

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
CHEMISTRY – V
SPECTROSCOPY AND CHROMATOGRAPHY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- Write the selection Rules for Microwave Spectroscopy
సూక్ష్మ తరంగాల వర్ణపటమునకు సంబంధించిన ఎంపిక నియమాలను వ్రాయండి
  - Write the different types of electronic transitions
ఎలక్ట్రానిక్ పరివర్తనల వివిధ రకాలను వ్రాయండి
  - What are Batho chromic shift and Hypso chromic shift.
బాత్తోక్రోమిక్ మరియు హిప్సోక్రోమిక్ బదిలీలు అనగానేమి
  - Write the principle involved in ^1H NMR spectroscopy
 ^1H NMR స్పెక్ట్రోస్కోపీలో ఉన్న సూత్రాన్ని వ్రాయండి
  - Explain splitting of NMR signal and spin multiplicity
NMR సంకేతాల విచ్ఛేదన మరియు భ్రమణ బహుళతవాన్ని వివరించండి
  - Explain the Nitrogen rule with example
నైట్రోజన్ నియమాన్ని ఉదాహరణతో వివరించండి
  - Write the applications of Chromatography
క్రోమాటోగ్రఫీ యొక్క అనువర్తనాలను వ్రాయండి
  - Define and write the significance of R_f value.
 R_f - మందన విలువను నిర్వచించి, దాని ప్రాముఖ్యతను తెలపండి
  - Explain two dimensional paper chromatography.
ద్విమితీయ పేపర్ కోమాటోగ్రఫీని వివరించండి
  - Explain the Dry and wet packing methods of Column Chromatography.
స్తంభ క్రామాటోగ్రఫీ లోని పొడి మరియు తడి తట్టింపు విధానాలను తెలపండి
  - Write the principle involved in HPLC
HPLCలో ఉన్న సూత్రాన్ని వ్రాయండి
  - Write about the stationery phase , Mobile Phase of Gas Chromatography
గ్యాస్ క్రామాటోగ్రఫీ లోని స్థిర మరియు చర ప్రావస్థలను వివరించండి

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 **Explain Transmittance, absorbance and molar absorptivity**
ప్రసార్యత, శోషణత మరియు మోలార్ శోషకతను వివరించండి.
- b Write the Beer lamberts Law and its limitations**
బీర్ - లాంబెర్ట్ నియమం మరియు దాని పరిమితులను వ్రాయండి
- OR**
- c Determine the bond length of rigid diatomic molecule**
ద్విపరమాణుక అణువు బంధదూరాన్ని లెక్కించండి
- d Explain the Chromophore and Auxochrome with examples**
క్రోమోఫోర్, ఆగ్నోక్రోమ్ లు అనగానేమి, ఉదాహరణలు ఇవ్వండి

(Contd.....)

- 3 a Define chemical shift and write the factors affecting chemical shift
రసాయన మార్పును నిర్వచించండి మరియు రసాయన మార్పును ప్రభావితం చేసే కారకాలను వ్రాయండి
- b Write the mass spectrum of Ethyl chloride and acetophenone
ఇథైల్ క్లోరైడ్ మరియు అసిటోఫెనోన్ మాస్ స్పెక్ట్రమ్ ను వ్రాయండి

OR

- c Write the ^1H NMR of Acetaldehyde and Ethyl acetate
ఎసిటల్డిహైడ్ మరియు ఇథైల్ అసిటేట్ యొక్క ^1H NMRని వ్రాయండి
- d Write the basic principle and different types of peaks of mass spectrometry
అణుభార వర్ణ పట శాస్త్రం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రం మరియు వివిధ రకాల శిఖరాలను వ్రాయండి
- 4 a Write the principle involved in solvent extraction and methods of Extraction.
ద్రావణి నిష్కర్షణ సూత్రాన్ని తెలిపి, నిష్కర్షణ విధానాలను తెలపండి
- b Explain the principle involved in chromatography and write types of chromatography?
క్రోమాటోగ్రఫీ సూత్రాన్ని తెలుపుతూ, క్రోమాటోగ్రఫీ రకాలను వివరించండి.

OR

- c Write the advantages of thin layer Chromatography
పలుచని పొర క్రోమాటోగ్రఫీ యొక్క ప్రయోజనాలను వ్రాయండి
- d Explain the ascending and descending Paper Chromatography
ఆరోహణ మరియు అవరోహణ పేపర్ క్రోమాటోగ్రఫీ లను వివరించండి.
- 5 a Explain the column chromatography.
స్తంభ క్రోమాటోగ్రఫీని వివరించండి
- b Write the applications of HPLC and analysis of Paracetamol
HPLC అనువర్తనాలను మరియు పారాసెటమాల్ విశ్లేషణను వ్రాయండి

OR

- c Write about Ion exchange chromatography.
అయాన్ వినిమయ క్రోమాటోగ్రఫీని వివరించండి.
- d Write the principle, theory and instrumentation of Gas chromatography
వాయు క్రోమాటోగ్రఫీ సూత్రం మరియు పరికరం గురించి వ్రాయండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
STATISTICS – V (A)
APPLIED STATISTICS - I

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 =32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Explain the advantages of sampling over census.
- b Define Sampling distribution and explain about types of Sampling.
- c In srswr, show that sample mean is an unbiased estimator for population mean.
- d Explain briefly about allocation of sample size.
- e Write the advantages and disadvantages of systematic sampling.
- f In optimum allocation, show that $V(\bar{y}_{st})_{opt} = \frac{1}{n} [\sum_{h=1}^L W_h S_h]^2 - \sum_{h=1}^L \frac{W_h S_h^2}{N}$.
- g Explain the measurement of trend by semi averages method.
- h Explain models of time series and also write the uses of time series.
- i Determine seasonal indices by using ratio to moving average method to the following data:

Year	Quarter			
	I	II	III	IV
2000	75	60	54	59
2001	86	65	63	80
2002	90	72	66	85
2003	100	78	72	93

- j What are the control charts?
- k Define Natural tolerance limits and Specification limits.
- l Define Process Capability Index.

(Contd.....)

//2//

SECTION – B(4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a In srswor, show that sample mean square is an unbiased estimator for population variance. Derive its standard error.

(OR)

- b i) Define non-sampling errors. What are the sources of non – sampling errors?
ii) Derive the Estimation of Population variance in srswor. and prove that $E(p) = P$.

- 3 a i) In systematic sampling, show that $V(\bar{y}_{sys}) = \frac{nk-1}{nk} \frac{S^2}{n} [1 + (n-1)\rho]$

where ρ is the intra class correlation coefficient between the units of the same systematic sample.

- ii) Show that sample mean is an unbiased estimator of the population mean in systematic sampling.

(OR)

- b Define Stratified random sampling. If terms $1/N$, $1/N_h$ are ignored related to unity then show that $V_{opt} \leq V_{prop} \leq V_{ran}$.

- 4 a Define time series and explain the components of time series

(OR)

- b Define modified exponential curve? Explain various methods of fitting modified exponential curve in detail.

- 5 a Write the dimensions of quality? Explain 3sigma Control Limits and also write the procedures of construction of mean and range charts.

(OR)

- b i) Explain the construction of C chart for fixed and varying sample size.
ii) Explain the concept of 6sigma control limits and its importance.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
ELECTRONICS - V
DIGITAL ELECTRONICS AND MICROPROCESSOR

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1   **Answer any FIVE questions**
- a   Convert $110011_{(2)}$ into decimal, octal and hexadecimal number systems?
  - b   Find 2's complement of 011110001?
  - c   Draw the symbols of universal Logic gates NAND and NOR with truth tables.
  - d   State and Prove De-Morgan's Second theorem.
  - e   What is Encoder?
  - f   What is SOP? Explain Briefly with suitable example.
  - g   Write a short note JK flip flop.
  - h   Briefly explain about Johnson counter
  - i   Write a short note on decade counter.
  - j   What is Machine cycle? Explain.
  - k   Write a note on stack operation.
  - l   Briefly explain about Branch control operations.

SECTION - B (4 X 15 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2   A   Design the Parallel Adder and explain its operation.
- OR**
- B   Design the CMOS logic circuit and explain its characteristics.
- 3   A   Explain the Reduction of Boolean expression using K-Map.
- OR**
- B   Draw the circuit diagram of Multiplexer and explain its operation.
- 4   A   Explain the working principle of S-R and D flip-flops with suitable diagram and truth table.
- OR**
- B   Draw the circuit diagram of a Ripple counter (IC 7493) counter and explain its operation.
- 5   A   Explain in detail about Architecture of 8085 microprocessor.
- OR**
- B   Discuss about the Arithmetic and logical operations of 8085 microprocessor.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
HISTORY - V
WORLD HISTORY (1453- 1964 CE)

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము

- a) Leonardo-da-vince లియోనార్డో డావిన్సీ
- b) Henry the navigator హెన్రీ ద నావిగేటర్
- c) First continental Congress ప్రథమ కాంటినెంటల్ కాంగ్రెస్
- d) Estate general ఎస్టేట్ జనరల్
- e) EMS Telegram ఎయిమ్స్ టెలి గ్రామ్
- f) OPIUM WARS నల్లమందు యుద్ధాలు
- g) Bloody Sunday రక్తసిక్త ఆదివారం
- h) UNESCO యునెస్కో

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము.

2. a. Explain the meaning and effects of the Renaissance in Europe?
 సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం అనగా నేమి? యూరప్ లో దాని ప్రభావాన్ని వివరించండి

OR

- b. Assess the role part played by Martin Luther in the German reformation
 జర్మనీ మత సంస్కరణోద్యమంలో మార్టిన్ లూథర్ పోషించిన పాత్రను అంచనా వేయండి.

3. a. Write the Origin's , Causes & Results of the Industrial Revolution.
 పారిశ్రామిక విప్లవం ఆవిర్భావం, కారణాలు మరియు ఫలితాలను వ్రాయుము.

OR

- b. Discuss the Causes and Results of French Revolution
 ఫ్రెంచ్ విప్లవ కారణాలు మరియు ఫలితాలను వివరింపుము.

4. a. Describe the steps in the unification of Italy?
 ఇటలీ ఏకీకరణ దశలను వివరించండి?

OR

- b. What was the role of Bismarck in the unification of Germany?
 జర్మనీ ఏకీకరణ లో బిస్మార్క్ పాత్రను వివరించండి

5. a. Explain the Causes and Results of the First World War.
 మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి గల కారణాలు మరియు ఫలితాలను వివరింపుము.

OR

- b. Define Nazism? What we're it's principles?
 నాజీజం నిర్వచనం మరియు సూత్రాలను తెలపండి.

6. a. Describe the structure and functions of the United Nations organisation?
 ఐక్యరాజ్యసమితి సంస్థ నిర్మాణం మరియు విధులను వివరించండి?

OR

- b. Discuss the National movement in India?
 భారతదేశంలో జాతీయ ఉద్యమం గురించి చర్చించండి?

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
WORLD HISTORY (1453- 1964 CE) HISTORY - V

پرچہ تاریخ سسٹر-V (تاریخ عالم 1453 تا 1964ء)

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks) مندرجہ ذیل سے پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں

Leonardo-da-vince	(a) لیونارڈو ڈا ونس
Henry the navigator	(b) ہنری جہاز راں
First continental Congress	(c) پہلی براعظمی کانگریس
Estate general	(d) جزل اسمبلی
EMS Telegram	(e) ای ایم ایس ٹیلی گراف
OPIUM WARS	(f) افیونی جنگیں
Bloody Sunday	(g) خونی اتوار
UNESCO	(h) یونیسکو

Section -B (Marks:5 × 12= 60) مندرجہ ذیل سے تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- (a) یورپ کے نشاۃ ثانیہ کے مفہوم اور اثرات کو بیان کریں؟
 (یا) Explain the meaning and effects of the Renaissance in Europe?
 (b) جرمن اصلاحی تحریک میں مارٹن لوتھر نے کیا رول ادا کیا؟
 . Assess the role part played by Martin Luther in the German reformation
 3- (a) صنعتی انقلاب کے آغاز، اسباب اور نتائج کو مفصل لکھیے۔
 (یا) Write the Origin's , Causes & Results of the Industrial Revolution.
 (b) بفرانسیسی انقلاب کے اسباب اور نتائج بیان کریں۔
 Discuss the Causes and Results of French Revolution
 4- (a) اٹلی کے اتحاد میں پیش آئے مختلف مراحل کو بیان کیجیے۔
 (یا) Describe the steps in the unification of Italy?
 (b) جرمنی کے اتحاد میں بسمارک کے اہم رول کو بیان کریں۔
 What was the role of Bismarck in the unification of Germany?
 5- (a) پہلی عالمی جنگ کے وجوہات اور نتائج کو وضاحت سے لکھیے۔
 (یا) Explain the Causes and Results of the First World War
 (b) - (نازی ازم کو بیان کریں۔ اور اس کے اصول کیا ہیں؟ تفصیل سے لکھیے۔
 Define Nazism? What were it's principles?
 6- (a) - مجلس اقوام متحدہ کی ساخت اور افعال بیان کریں۔
 (یا) Describe the structure and functions of the United Nations organisation?
 (b) - ہندوستان میں قومی تحریک پر بحث کریں۔
 Discuss the National movement in India?.

*****

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
AUDITING

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION-A (5 X 4 = 20 Marks)

1 **Answer any FIVE questions**

- a What is the definition of auditing? ఆడిటింగ్ యొక్క నిర్వచనం ఏమిటి?
- b Describe the primary objectives of auditing. ఆడిటింగ్ యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యాలను వివరించండి.
- c What is an engagement letter, and why is it important? ఎంగేజ్మెంట్ లెటర్ అంటే ఏమిటి, అది ఎందుకు ముఖ్యం?
- d Explain the purpose of an audit program. ఆడిట్ ప్రోగ్రామ్ యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని వివరించండి.
- e What is the main objective of internal control? అంతర్గత నియంత్రణ యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం ఏమిటి?
- f Differentiate between internal check and internal audit. అంతర్గత తనిఖీ మరియు అంతర్గత ఆడిట్ మధ్య తేడాను గుర్తించండి.
- g List two objectives of vouching. వోచింగ్ యొక్క రెండు లక్ష్యాలను జాబితా చేయండి.
- h List two responsibilities of an audit committee. ఆడిట్ కమిటీ యొక్క రెండు బాధ్యతలను జాబితా చేయండి.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Describe the different types of audits and their unique features. వివిధ రకాల ఆడిట్లు మరియు వాటి ప్రత్యేక లక్షణాలను వివరించండి.

OR

B Explain the procedure for the issuance of auditing standards by the Auditing and Assurance Standards Board (AASB) and its impact on audit practices. ఆడిటింగ్ మరియు అసూరెన్స్ స్టాండర్డ్స్ బోర్డ్ (AASB) ద్వారా ఆడిటింగ్ ప్రమాణాల జారీ ప్రక్రియ మరియు ఆడిట్ పద్ధతులపై దాని ప్రభావాన్ని వివరించండి.
- 3 A Describe the process of appointing an auditor, including qualifications, disqualifications, and required qualities. అర్హతలు, అనర్హతలు మరియు అవసరమైన లక్షణాలతో సహా ఆడిటర్ను నియమించే ప్రక్రియను వివరించండి.

OR

B Explain the rights, duties, and liabilities (both civil and criminal) of an auditor in detail. ఆడిటర్ యొక్క హక్కులు, విధులు మరియు బాధ్యతలను (సివిల్ మరియు క్రిమినల్ రెండూ) వివరంగా వివరించండి.
- 4 A Discuss the role of internal control in risk management and ensuring compliance within an organization. రిస్క్ మేనేజ్మెంట్లో అంతర్గత నియంత్రణ పాత్ర మరియు సంస్థలో సమ్మతిని నిర్ధారించడం గురించి చర్చించండి.

OR

B Explain the advantages and limitations of internal checks in the auditing process. ఆడిటింగ్ ప్రక్రియలో అంతర్గత తనిఖీల ప్రయోజనాలు మరియు పరిమితులను వివరించండి.
- 5 A Define vouching and discuss its significance in verifying the accuracy of transactions. వోచింగ్ను నిర్వచించండి మరియు లావాదేవీల ఖచ్చితత్వాన్ని ధృవీకరించడంలో దాని ప్రాముఖ్యతను చర్చించండి.

OR

B Describe the types of vouchers and the steps involved in the vouching of trading transactions. వోచర్ల రకాలు మరియు ట్రేడింగ్ లావాదేవీల వోచింగ్లో ఉన్న దశలను వివరించండి.
- 6 A Describe the process and challenges of verifying and valuing intangible assets, such as goodwill and patents. గుడ్విల్ మరియు పేటెంట్ల వంటి కనిపించని ఆస్తులను ధృవీకరించడం మరియు మూల్యాంకనం చేయడం యొక్క ప్రక్రియ మరియు సవాళ్లను వివరించండి.

OR

B Explain the components of an audit report and the role it plays in communicating audit findings to stakeholders. ఆడిట్ నివేదికలోని భాగాలను మరియు ఆడిట్ ఫలితాలను వాటాదారులకు తెలియజేయడంలో అది పోషించే పాత్రను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.COM. III YEAR V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions

- a) What is the importance of MIS? Explain.
- b) Discuss about Data Flow Diagrams.
- c) What is EDP? Explain.
- d) What are the components of DSS?
- e) What are the tips you suggest in ERP Implementation?
- f) Differentiate both E-Commerce and E-Business.
- g) What is System Design?
- h) Describe Supply Chain Planning.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions

- 2. a) Explain about MIS with its Organizational Structure.
(OR)
b) What is Decision making process? Explain its types.
- 3. a) Write about Decision Support System in detail?
(OR)
b) Explain the evolution of MIS.
- 4. a) What is Enterprise Resource Planning? Explain its advantages and disadvantages.
(OR)
b) Explain Object-oriented Methodologies in development of MIS.
- 5. a) What is E-Business? Explain E-Business Models in detail.
(OR)
b) Explain the principles of Supply Chain Management.
- 6. a) What is Collaboration? Explain collaboration importance in business.
(OR)
b) Discuss the Web 2.0. Write the benefits of Web 2.0?

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.COM. III YEAR V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
E-COMMERCE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions

- a) Explain E-Commerce?
- b) What are the applications of E-Commerce?
- c) Explain B2B in E-Commerce.
- d) What is E-Marketing? Explain.
- e) What do you mean by Network Security?
- f) What is Digital Signature?
- g) How do you define VPN?
- h) List the benefits of EDI.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions

- 2. a) What are the Characteristics of E-Commerce? Explain in detail.
(OR)
b) Discuss the disadvantages of E-Commerce.
- 3. a) What is E-Commerce framework? Explain the layers with neat diagrams.
(OR)
b) Discuss the firewall and Network securities in detail.
- 4. a) Explain the differences between the SSL and TSL protocols.
(OR)
b) Explain the following E-payment system in detail.
  - i) Digital Cash   ii) Smart Card
- 5. a) Explain security and privacy issues relating to E-Payment System(EPS).
(OR)
b) What is EDI? What are the advantages of Web EDI over Traditional EDI?
- 6. a) What is Search Engine? Explain the benefits of search engine in E-Marketing.
(OR)
b) Write short notes on the following
  - i) Social Media   ii) Search Engine

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION DEC 2024
BUSINESS ANALYTICS
ADVANCED DATA VISUALIZATION

TIME: 3 HRS

[Max. Marks: 80]

SECTION-A (5 X 4 = 20 Marks)

Answer any FIVE questions

- 1   a   Explain the need of Distribution with neat illustration.
- b   Give a short note on Business Intelligence
- c   Discuss the need of considering Trusted Data.
- d   Enumerate various benefits of Visualization.
- e   Give a short note of potential impacts of Poor Implementation of Reports.
- f   Give a real-time example for Continuous data with illustrations.
- g   List out benefits of Score Card.
- h   Write about Alerts.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2   A   Explain Univariate and Bivariate analysis using real-examples and neat illustrations.

OR

- B   Explain various kinds of charts with real-examples and neat illustrations.

- 3   A   Write a detailed notes on Business Intelligence Concepts

OR

- B   Give a detailed note on Strategy Management.

- 4   A   Explain the process of analyzing trusted data with examples and illustrations.

OR

- B   Explain various kinds of Mashups in detail.

- 5   A   Discuss goals of Data Visualization.

OR

- B   Give a detailed note on the needs of different report users with illustrations.

- 6   A   Enumerate appropriate presentation choices for maximum effectiveness.

OR

- B   Differentiate Reporting Tools versus Reporting Analysis tools with illustrations.

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
BCOM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
LEGAL AND MANAGEMENT ASPECTS OF INSURANCE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE questions. ఏదైనా ఐదు ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి

- a) Export Credit Guarantee Corporation of India Ltd / ఎక్స్పోర్ట్ క్రెడిట్ గ్యారంటీ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్
- b) Loading charges in Premium/లోడ్చార్జీలు
- c) Annuities /వార్షికాలు
- d) Mortality and Morbidity in insurance /మరణాలు మరియు అనారోగ్యం బీమా
- e) Agent/ఏజెంట్
- f) Bancassurance / బ్యాంక్ అసూరెన్స్
- g) IBNR Reserves/ IBNR రిజర్వ్స్
- h) Solvency Margin in insurance/బీమాలో సాల్వెన్సీ మార్జిన్

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL Questions అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి**

2. a) Enumerate Role and Functions of IRDA? IRDA విధులు మరియు ప్రాముఖ్యత గురించి చర్చించండి

OR

b) Describe Objectives and Functioning of ECGC? ECGC యొక్క లక్ష్యాలు మరియు పనితీరును వివరించండి?

3. a) Elaborate the steps involved in premium determinations under life insurance policy?

జీవిత బీమా పాలసీ కింద ప్రీమియం నిర్ధారణకు సంబంధించిన దశలు వివరించండి?

OR

b) Write short notes on following topics బీమా యొక్క అంశాలు వివరించండి.

- i) Endowment Policy/ ఎండోమెంట్ పాలసీ
- ii) Term Insurance/ప్రామాణిక టర్మ్ ఇన్సూరెన్స్
- iii) Unit linked insurance policy/యునిట్ లింక్డ్ ఇన్సూరెన్స్ పాలసీ.

4. a) Explain role of intermediaries in insurance industry? బీమా పరిశ్రమలో మధ్యవర్తుల పాత్ర వివరించండి?

OR

b) Write short notes on following topics బీమా యొక్క అంశాలు వివరించండి.

- i) TPA's/ థర్డ్-పార్టీ అడ్మినిస్ట్రేటర్ (టిపిఎ)
- ii) Agent Vs. Broker /బ్రోకర్ vs ఏజెంట్
- iii) Surveyors and losses assessors /సర్వేయర్లు మరియు నష్టాన్ని అంచనా వేసేవారు.

5. a) Explain in detailed instructions to be followed while preparing Financial Reports in General insurance companies. సాధారణ బీమా కంపెనీల వార్షిక ఖాతాలను తయారు చేసేటప్పుడు ఏ ముఖ్యమైన అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి?

OR

b) State the format of Revenue account, Profit & Loss account and Balance Sheet of Life insurance companies? లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీల లాభం మరియు నష్టాల ఖాతా మరియు బ్యాలెన్స్ షీట్ ఫార్మాట్ చర్చించండి.

6. a) Elucidate in the following topics బీమా యొక్క అంశాలు వివరించండి.

- i) Earning Ratios / బీమాలో సంపాదన నిష్పత్తులు
- ii) Solvency Ratio /బీమాలో సాల్వెన్సీ నిష్పత్తి
- iii) Liquidity Ratio /లిక్విడిటీ రేషియో

OR

b) Deliberation Advantages and disadvantages of Ratio Analysis for Insurance companies? ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీల కోసం నిష్పత్తుల విశ్లేషణ యొక్క ప్రయోజనాలు మరియు అప్రయోజనాలు చర్చ.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (GENERAL) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION DEC 2024
INSURANCE
(FINANCE ELECTIVE)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1   **Answer any FIVE questions**

- a   Nature of Insurance
- b   Re- insurance
- c   Traditional Plan
- d   General Insurance
- e   Policy schedule
- f   Conditional Assignment
- g   Early Claims
- h   Presumptions of Death

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions

2   A   What are the principles of Insurance? Discuss function of Insurance also briefly.

OR

B   What is the impact of Globalisation of Insurance on Insurance Sector? Discuss.

3   A   What is the concept of Life Insurance? Explain about Claims Settlement.

OR

B   What is Group Insurance? Explain the tax treatment of Life insurance.

4   A   write the procedure of General Insurance.

OR

B   Discuss in detail about Fire and Marine Insurance.

5   A   What is meant by Duplicate Policies? Discuss conditions and Privileges in a Policy Document.

OR

B   Write about Nomination, its features and Process of Nomination.

6   A   What are the types of policy claims? Discuss about documents required for processing early claims.

OR

B   What is meant by Insurance Rider? Explain types of benefit riders.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (GENERAL) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT
(MARKETING ELECTIVE)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1   **Answer any FIVE questions**
- a   Define CRM and explain its significance.
  - b   What are the types of CRM?
  - c   Explain the concept of Customer Lifetime Value.
  - d   What is Customer Loyalty, and why is it important?
  - e   List the steps involved in planning for CRM.
  - f   What are the key elements of a CRM plan?
  - g   Briefly explain the role of call centers in CRM.
  - h   What are the challenges faced in implementing CRM?

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2   A   Discuss the factors responsible for the growth of CRM.
- OR**
- B   Explain the benefits and types of CRM.
- 3   A   Elaborate on the importance of Customer Acquisition and Customer Retention.
- OR**
- B   Analyze the concept of Customer Experience Management.
- 4   A   Describe the framework for developing a CRM strategy.
- OR**
- B   What are the relevant issues while planning CRM outputs?
- 5   A   Discuss CRM practices in the services sector.
- OR**
- B   Explain the importance of campaign management in CRM marketing initiatives.
- 6   A   Outline the roadmap for CRM implementation
- OR**
- B   Discuss the role of information technology tools in CRM.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (GENERAL) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION DEC 2024
COMPENSATION MANAGEMENT
(HR ELECTIVE)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions

- a) Explain the concept of compensation and its role in organizations.
- b) What is non-financial compensation system?
- c) Describe the bases for the traditional pay system.
- d) Discuss the components of employee benefits and their importance.
- e) Explain the steps in constructing a pay structure.
- f) How can seniority and longevity pay influence employee performance?
- g) Outline the process of designing a pay-for-knowledge program.
- h) Discuss the strategic issues in compensating the flexible workforce.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions

- 2. (a) Give a brief account on compensation and its dimensions.
OR
(b) Explain the new trends in compensation management.
- 3. (a) How can merit pay be linked to competitive strategy?
OR
(b) Discuss the alignment of compensation strategy with HR and business strategy.
- 4. (a) What are compensation surveys, and how do they help build a market-competitive compensation system?
OR
(b) What are the steps in building an internally consistent compensation system?
- 5. (a) Describe the key components of discretionary core fringe compensation.
OR
(b) Explain the process of designing a totally integrated employee benefit program.
- 6. (a) Discuss international compensation and its strategic challenges.
OR
(b) What are the key considerations in compensating executives?

★★★★★

**FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (CA & AI) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
COMPUTER APPLICATIONS IN ACCOUNTING**

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 60

SECTION - A (5 X 2 = 10 Marks)

1 Answer any FIVE questions

- a What is the need of Tally?
- b What are the demerits of manual accounting?
- c What is the process involved in creating a Ledgers?
- d Write the different types of vouchers
- e Trial Balance
- f What is Balance sheet?
- g ODBC
- h Backup and restore

SECTION – B (5 X 10 = 50 Marks)

Answer ALL questions

2 A Describe different accounting packages.

OR

B Write the features of Tally.

3 A Describe the process of creating and maintaining Stock Ledgers.

OR

B Write the steps involved in creating a company in Tally

4 A How do you manage Cash flow and funds flow statement?

OR

B Write the steps involved in creating a Profit and loss account.

5 A How do you generate Financial reports in Tally

OR

B What is Ratio Analysis? Explain

6 A Describe the security system in Tally?

OR

B How the data are exchanged with synchronization.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
FOOD SCIENCE & QUALITY CONTROL - V
BAKERY AND CONFECTIONARY TECHNOLOGY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1   **Answer any EIGHT questions**

- a   Write about Wheat composition
- b   Explain about different Types of flour
- c   Explain various Mixers with neat sketches
- d   Write about the secondary processing techniques used in the production of biscuits
- e   Write a short note on Cream crackers, Soda Crackers
- f   Write a short note on Role of ingredients in cookie preparation
- g   Write about Manufacturing process of Toffee
- h   Explain about different Types of sugars
- i   Write about Role of sugar in cookery
- j   Define the Cinching? Write different Phases in cinching process
- k   Discuss about FSSAI Requirements for Chocolate
- l   Write about different Types of Chocolate

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2   a   Explain briefly about Dough mixing, Dough fermentation and proofing, Dough sheeting and moulding, Baking, Cooling and Slicing in terms of bread making?

OR

 b   Write in detail about the importance of Mixing, Sheeting and cutting, Baking, Cooling and Packaging of biscuit manufacturing?
- 3   a   Explain briefly about manufacturing process of cakes with neat flowchart

OR

 b   What are crackers, its types, sensory attributes and defects?
- 4   a   Explain about the quality, defects observed in confectionary products.

OR

 b   Discuss about various ingredients involved in preparation of caramel and fudge processing?
- 5   a   Write in brief about the manufacturing of chocolate and different steps involved in chocolate processing such as selection of ingredients, mixing, refining?

OR

 b   Write in brief about production of Cocoa liquor, cocoa powder, and cocoa buttersubstitutes?

★★★★★

[MAX. MARKS: 80

1   **Answer any EIGHT questions**

- SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**

2 a Explain conditional statements with coding examples

b Explain looping constructs with syntax and coding examples

- 3 a Write a detailed note on Constructor Overloading.

b Write a note on method overriding with examples.

- 4 a Explain the process of creating user-defined exceptions in Java

b Give a detailed note on File Streams

- 5 a Illustrate and explain life cycle of an Applet.

b Illustrate and explain AWT Components.

Downloaded from: www.sucomputers.com

[MAX. MARKS: 80

1   **Answer any EIGHT questions**

- SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**

OR

- OR**

- OR**

- OR**

- Downloaded from: www.sucomputers.com

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS DEC 2024
APPLIED NUTRITION – V
CLINICAL DIETETICS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 =32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Explain TPN&PPN.
- b Explain the objectives of diet therapy.
- c Write the symptoms of typhoid.
- d What are the complications of obesity.
- e Explain the term cardiovascular disease.
- f Explain the terms GI&GL.
- g Explain the types of diarrhoea.
- h What are the symptoms of irritable bowel syndrome.
- i How would you assess obesity.
- j Explain the types of hepatitis viruses.
- k Write the symptoms of acute renal failure.
- l What are the symptoms of nephrosis.

SECTION – B(4 X 12=48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss the symptoms and dietary management of fevers.

OR

 b Describe the classification of diets according to the nutrients.
- 3 a Discuss in detail the dietary management for patients suffering from irritable bowel syndrome.

OR

 b Discuss in detail the symptoms and dietary management for hypertensive subjects.
- 4 a Describe the physiological disturbance occurring in the body for patients suffering from diarrhoea.

OR

 b Discuss the dietary management for patients suffering from irritable bowel syndrome.
- 5 a Discuss the dietary management for patients suffering from cirrhosis of liver.

OR

 b Discuss the dietary management for patients suffering from infectious hepatitis.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS DEC 2024
CLINICAL NUTRITION AND DIETETICS – V
COMMUNITY NUTRITION

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 =32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a List the methods for assessment of nutritional status.
- b Write the usefulness of clinical assessment.
- c Explain food balance sheets.
- d Write the prevalence of iodine deficiency in India.
- e List the factors contributing to PEM.
- f What are the symptoms of marasmus.
- g Write the prevalence of iron deficiency anaemia in India.
- h Write the objectives of nutrition education.
- i What are the resources used for educating a community.
- j Write the objectives of WHO.
- k Explain the functioning of CFTRI.
- l Explain about food fortification programme in India.

SECTION – B(4 X 12=48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss in detail the tools used in indirect assessment of nutritional status.
OR
b Discuss the advantages and disadvantages of different diet survey methods.
- 3 a Briefly discuss the treatment of anaemia along with prevention and control methods adopted/used by Govt of India.
OR
b Describe the various types of resources and aids used for educating a community.
- 4 a Discuss the measures to control and prevent iodine deficiency disorders in India.
OR
b Discuss the measures to control and prevent PEM in India.
- 5 a Discuss in detail about Mid-Day Meal Programme.
OR
b Give a brief account on (i) CARE (ii) NIN

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
JOURNALISM & MASS COMMUNICATION - V
ADVERTISING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions

- a Define Advertisement. అడ్వర్టైజ్మెంట్ ను నిర్వచించండి.
- b What are the objectives of advertising? అడ్వర్టైజింగ్ యొక్క లక్ష్యాలు ఏమిటి?
- c Define surrogate advertising with an example. సర్రోగేట్ అడ్వర్టైజింగ్ ను ఒక ఉదాహరణతో నిర్వచించండి.
- d What is the primary role of an advertising agency? అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీ యొక్క ప్రధాన పాత్ర ఏమిటి?
- e What is a full-service advertising agency? ఫుల్-సర్వీస్ అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీ అంటే ఏమిటి?
- f What is target audience in advertising? అడ్వర్టైజింగ్ లో టార్గెట్ ఆడియన్స్ అంటే ఏమిటి ?
- g What is a creative boutique. క్రియేటివ్ బోటిక్ అంటే ఏమిటి.
- h Explain about ASCI. ASCI గురించి వివరించండి.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)
Answer ALL questions

- 2 A Discuss nature and scope of advertising in the communication and marketing.
 కమ్యూనికేషన్ మరియు మార్కెటింగ్లో అడ్వర్టైజింగ్ యొక్క స్వభావం మరియు పరిధిని చర్చించండి.

OR

- B Explain how advertising influence different sections of society.
 సమాజంలోని వివిధ వర్గాలను అడ్వర్టైజ్మెంట్ లు ఎలా ప్రభావితం చేస్తాయో వివరించండి.

- 3 A Classify the different types of advertisements and their unique characteristics.
 వివిధ రకాల అడ్వర్టైజ్మెంట్ లను మరియు వాటి ప్రత్యేక లక్షణాలను వర్గీకరించండి.

OR

- B Analyze how emerging trends such as AI-driven ads and influencer marketing are shaping in advertising industry. ఏఐ-ఆధారిత ప్రకటనలు మరియు ఇన్ఫ్లుయెన్సర్ మార్కెటింగ్ వంటి ఎమర్జింగ్ ట్రెండ్లు అడ్వర్టైజింగ్ ఇండస్ట్రీలో ఎలా రూపుదిద్దుకుంటున్నాయో విశ్లేషించండి.

- 4 A Describe the structure of a specialised advertising agency and its functions.
 స్పెషలైజ్డ్ అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీ నిర్మాణం మరియు వాటి విధులను వివరించండి.

OR

- B Discuss the functions of the creative department and its collaboration with other departments in the agency.
 సృజనాత్మక విభాగం యొక్క విధులను మరియు ఏజెన్సీలోని ఇతర విభాగాలతో దాని సహకారాన్ని చర్చించండి.

- 5 A Describe the process of creating an advertisement from the rough sketch to the final release.
 రఫ్ స్కెచ్ నుండి తుది విడుదల వరకు అడ్వర్టైజ్మెంట్ ను సృష్టించే ప్రక్రియను వివరించండి.

OR

- B Discuss the principles and techniques of copywriting for advertisements, with examples.
 అడ్వర్టైజ్మెంట్ల కోసం కాపీ రైటింగ్ సూత్రాలు మరియు పద్ధతులను ఉదాహరణలతో చర్చించండి.

- 6 A Discuss about the Indecent Representation of Women's Act, 1986.
 మహిళల అసభ్య ప్రాతినిధ్యం చట్టం 1986 గురించి చర్చించండి.

OR

- B Elaborate on the Prevention of Food Adulteration Act, 1954. ఆహార కల్తీ నిరోధక చట్టం 1954 ను వివరించండి.

FACULTY OF SCIENCES
B.Sc. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
PSYCHOLOGY -- V
CHILD PSYCHOLOGY

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION-A (08 X 04 = 32 Marks)

I. Answer any **EIGHT** Questions:

- a. Definition nature and scope of Child Psychology.
- b. Describe principles of Development.
- c. Discuss Developmental Tasks.
- d. Write a short note on Prenatal Development.
- e. Perceptual development on Infancy.
- f. Discuss Physical Growth.
- g. Components of Language.
- h. Pragmatic Development.
- i. Write a short note on Piagetian Development.
- j. Discuss Self Concept and Self Esteem.
- k. Describe Development of Emotional Expression.
- l. Explain functions of Emotions.

SECTION – B (04 X 12 = 48 Marks)

Answer All Questions:

2. a) Explain Hereditary and Environmental influences on Development.
(OR)
b) Describe Research methods on Child Development.
3. a) Explain Prenatal Environmental Influences.
(OR)
b) Discuss factors affecting Physical Growth.
4. a) Explain Vygotskian perspectives.
(OR)
b) Discuss Chomsky's theory of Language Development.
5. a) Explain Kohlberg's theory of Moral Development.
(OR)
b) Discuss Socio-Cultural contents on detail.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc. V SEMISTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
MICROBIOLOGY - V
MOLECULAR BIOLOGY & MICROBIAL GENETICS

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A ($8 \times 4 = 32$ Marks)

1. Answer any EIGHT of the following questions

- a) Transposon
- b) Okazaki fragments
- c) Primase
- d) Introns
- e) Ethidium Bromide
- f) Transduction
- g) Operator
- h) Activator protein
- i) mRNA
- j) Linkers
- k) Phagemid
- l) cDNA library

SECTION - B ($4 \times 12 = 48$ Marks)
Answer ALL the Questions

2. A) Describe the experiments DNA structure?

OR

B) Write an essay on Mendel laws?

3. A) Write an essay on types of physical mutagens?

OR

B) Write an essay on conjugation?

4. A) Describe the Translation?

OR

B) Describe the genetic code?

5. A) Write an essay on restriction enzymes and vectors?

OR

B) Write an essay on applications of genetic engineering?

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
NUTRITION AND DIETETICS – V
DIET THERAPY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)1 **Answer any EIGHT questions**

- a Write the principles of renal calculi diet.
- b Write the symptoms of nephrosis.
- c List the foods to be avoided by patients suffering from renal failure.
- d Write about cancer.
- e List the foods to be avoided by patients suffering from gout.
- f Explain the types of arthritis.
- g What are the nutrient requirement for burns patient.
- h What is pre-operative condition
- i Write about immunonutrition.
- j Write the effect of drugs on macronutrients.
- k What are the effect of drugs on food intake.
- l What are the disadvantages of drugs.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 a Discuss the causes, symptoms and dietary modifications for patients suffering from nephritis.
OR
b Discuss the causes, symptoms and dietary modifications for patients suffering from nephrosis
- 3 a Discuss the causes transmission, symptoms and principles of diet acquired immunodeficiency syndrome.
OR
b Discuss the causes, symptoms and dietary modifications for patients suffering from gout.
- 4 a Discuss the nutritional assessment and dietary management for post-operative conditions
OR
b Discuss in detail about immunonutrients and foods to be included for patients suffering from burns
- 6 a Discuss in detail the effects of drugs on nutrients.
OR
b Discuss the effect of diet on drug disposition.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
PUBLIC ADMINISTRATION - V
(HUMAN RESOURCE MANAGEMENT)

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions

- a) Meaning and Definition of Human Resource Management మానవ వనరుల నిర్వహణ అర్థం మరియు నిర్వచనం
- b) Human Resource planning మానవ వనరుల ప్రణాళికరణ
- c) Job Description ఉద్యోగ వర్ణన
- d) Union Public Service Commission కేంద్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్
- e) 7th Pay Commission ఏడవ వేతన సంఘం
- f) Objectives of Training శిక్షణ యొక్క లక్షణాలు
- g) Out Sourcing ఔట్ సోర్సింగ్
- h) Total Quality Management సంపూర్ణ నాణ్యత నిర్వహణ

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions

2. a. Discuss the Importance of Human Resource Management మానవ వనరుల నిర్వహణ యొక్క ప్రాధాన్యతను చర్చించండి
 OR
 b. Explain the process of Human Resource planning మానవ వనరుల ప్రణాళికరణ యొక్క ప్రక్రియను వివరించండి
3. a. Discuss about Job Analysis and Job Description ఉద్యోగ విశ్లేషణ మరియు ఉద్యోగ వర్ణన గురించి చర్చించండి
 OR
 b. What is the Recruitment? And discuss the types of Recruitment భర్తీ అంటే ఏమిటి భర్తీ యొక్క రకాలను గురించి చర్చించండి
4. a. Write an essay on Promotion పదోన్నతి గురించి ఒక వ్యాసాన్ని రాయండి
 OR
 b. Explain the principles and types of Pay వేతన సూత్రాలు మరియు వేతన రకాలను గురించి వివరించండి
5. a. Define the Training and explain the types of Training శిక్షణ అర్థం మరియు శిక్షణ రకాలను వివరించండి
 OR
 b. Write an essay on redressal of employee grievances ఉద్యోగి ఫిర్యాదుల పరిష్కారం గురించి ఒక వ్యాసాన్ని రాయండి
6. a. Describe the importance of Human Resource Audit మానవ వనరుల ఆడిట్ యొక్క ప్రాధాన్యతను చర్చించండి
 OR
 b. Write an essay on importance of Total Quality Management సంపూర్ణ నాణ్యత నిర్వహణ యొక్క ప్రాధాన్యత గురించి ఒక వ్యాసాన్ని రాయండి

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
SOCIOLOGY - V
SOCIOLOGY OF DEVELOPMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)1 **Answer any FIVE questions**

a	Economic sustainability	ఆర్థిక సుస్థిరాభివృద్ధి
b	Characteristics of dependency theory	ఆధారిత లేదా నిర్భరతా సిద్ధాంతం
c	Socialist path of development	సామ్యవాద అభివృద్ధి మార్గము
d	Define Social Structure	సామాజిక నిర్మితని నిర్వచించుము
e	Resettlement	పునర్ స్థాపనము
f	Concept of progress	ప్రగతి యొక్క భావన
g	Core economy	ప్రధాన ఆర్థిక వ్యవస్థ
h	Health development policies	ఆరోగ్య అభివృద్ధి విధానాలు

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A What is the concept of change and explain about the Human development Perspective.
 మార్పు యొక్క భావన అంటే ఏమిటి మరియు మానవ అభివృద్ధి దృక్పథమును వివరించుము

OR

- B Define sustainable development and write its main goals.
 సుస్థిర అభివృద్ధిని నిర్వచించుము మరియు దాని యొక్క ప్రధాన లక్ష్యాలను గూర్చి వ్రాయుము

- 3 A Write about the Karl Marx's economic theory of development.
 కార్లు మార్క్స్ యొక్క ఆర్థిక అభివృద్ధి సిద్ధాంతాలను గూర్చి వ్రాయుము

OR

- B Discuss the Samir Amin's underdevelopment theory.
 సమీర్ అమిన్ యొక్క వెనుకబడిన అభివృద్ధి సిద్ధాంతమును చర్చించుము

- 4 A Briefly explain about the Mixed model path of development.
 అభివృద్ధి యొక్క మిశ్రమ నమూనా మార్గాన్ని గూర్చి క్లుప్తంగా వివరించుము

OR

- B Describe the Gandhian path of development in India. భారతదేశంలో గాంధీ మార్గ అభివృద్ధిని వర్ణించుము

- 5 A Define development and the socio-economic disparities can effect development- Explain.
 అభివృద్ధిని నిర్వచించుము మరియు అభివృద్ధిపై సామాజిక ఆర్థిక అసమానతల ప్రభావం ఉంటున్నదా వివరించుము

OR

- B Present the role of gender in development and its Index.
 అభివృద్ధిలో లింగం యొక్క పాత్రను మరియు లింగ సూచికలు తెలుపుము

- 6 A Explain the induced displacement of SEZ's and Dams development.
 ఆర్థిక ప్రత్యేక మండలాలు మరియు డ్యాముల అభివృద్ధి వల్ల ప్రేరేపిత విస్తాపనములు వివరించుము

OR

- B What are rural and tribal development planning's in India? Discuss.
 భారతదేశంలోని గ్రామీణ మరియు గిరిజన అభివృద్ధి ప్రణాళికలు అంటే ఏమిటో చర్చించుము

★★★★★

FACULTY OF ARTS
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
MODERN LANGUAGE TELUGU - V

TIME: 3 HRS]

[MAX.MARKS:80

SECTION A (5 X 4 = 20Marks)

1. ఈ క్రింది వానిలో ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

a) దేశీ వాచకం గా “ఆంధ్రము” పదవివరణ	e) తాలవ్యీకరణ
b) భాషావాచకం గా తెలుగు పదం వ్యుత్పత్తి	f) బహుళము
c) ఉత్తరమాండలిక భాష	g) పరుషాలు
d) పూర్వ మాండలిక భాష	h) ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు

SECTION - B (5 X 12= 60 Marks)

అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

2. a) తెలుగు, తెలంగాణ శబ్దాల వ్యుత్పత్తి క్రమాన్ని వివరించండి

(లేదా)

b) భాషా, దేశీ వాచకం గా తెలుగు పదం గూర్చి వివరించండి

3. a) మాండలిక విజ్ఞానం అనగా ఏమిటి? సోదాహరణ పూర్వకంగా వివరించండి

(లేదా)

b) తెలుగు భాష లో మాండలిక భేదాలు ఉన్నాయా? ఉంటే ఉదాహరణవివరిస్తూ పూర్వకంగా వివరించండి

4. a) తెలుగు భాష లో ధ్వని పరిణామం గూర్చి సోదాహరణ పూర్వకంగా వివరించండి

(లేదా)

b) వర్ణ వ్యత్యయం, వర్ణ సమీకరణం గూర్చి సోదాహరణ పూర్వకంగా వివరించండి

5. a) “క్వార్టర్లబయిన యిత్తునకు సంధి లేదు” ---- వివరించండి

(లేదా)

b) తత్పురుష సమాసాల గూర్చి సోదాహరణ పూర్వకంగా వివరించండి

6. a) మూల ద్రావిడ భాషా స్వరూపం గూర్చి సమగ్రంగా వివరించండి

(లేదా)

b) ద్రావిడ భాషల్లో తెలుగు భాష స్థానం గూర్చి వివరించండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS DEC 2024
BIOTECHNOLOGY - V
PLANT BIOTECHNOLOGY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Answer any EIGHT Questions from the following:

- a. Explant sterilization
- b. Totipotency
- c. Somatic embryogenesis
- d. Cryopreservation
- e. Somoclonal variations
- f. Micropropagation
- g. Reporter genes
- h. Viral vectors
- i. Gene gun method
- j. Biodegradable plastics
- k. Glyphosate tolerance plants
- l. Abiotic stress

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions.

2. a) Write about the plant growth regulators and their role in tissue culture
(OR)
b) Add a note on the procedure of plant tissue culture
3. a) Define protoplast and write about the their isolation and culture
(OR)
b) Explain about the production and application of synthetic seeds
4. a) Explain the process of genome editing with CRISPR-CAP9 technology
(OR)
b) Write about the molecular mechanism of Ti plasmid gene transfer
5. a) Write a detailed note on the plant as a bioreactor?
(OR)
b) Discuss the mechanism of Bt cotton - tolerant plant production?

★★★★★